

۲۵ خرداد ماه ۱۳۷۲ هجری شمسی
۲۴ ذیحجه الحرام ۱۴۱۳ هجری قمری

بیت‌الن

جلسه یکصد و نوزدهم
(۱۱۹)

مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

دوره چهارم - اجلاسیه دوم

۱۳۷۲ - ۱۳۷۳

صورت مشروح مذاکرات جلسه علنی سه شنبه بیست و پنجم خرداد ماه ۱۳۷۲

فهرست مندرجات :

- ۱ - اعلام رسمیت و دستور جلسه.
- ۲ - تلاوت آیاتی از کلام الله مجید.
- ۳ - بیانات قبل از دستور آقایان : مهدی اژه‌ای - سید احمد رسولی نژاد - عباسعلی عمید زنجانی و علی مبینی دهکردی.
- ۴ - بیانات رئیس محترم مجلس به مناسبت هفته جهاد سازندگی.
- ۵ - تذکرات نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به مسئولان اجرائی کشور توسط رئیس محترم مجلس.
- ۶ - طرح سؤال آقای دکتر علی عباسپور تهرانی فرد از آقای دکتر مصطفی معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی و ارجاع آن به کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی.
- ۷ - دنباله رسیدگی به لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران.
- ۸ - اعلام وصول طرح قانونی اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب ۲۱ شهریورماه ۱۳۶۸ با قید دو فوریت و تصویب دو فوریت آن.
- ۹ - ادامه رسیدگی به لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران.
- ۱۰ - اعلام وصول یک فقره طرح و سه فقره لایحه.
- ۱۱ - تصویب پیشنهاد استفاده نمایندگان از تعطیلات تابستانی اسفند مجلس در دو مرحله.
- ۱۲ - اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده.

جلسه ساعت هشت و بیست دقیقه به ریاست آقای علی اکبر ناطق نوری رسمیت یافت

- ۱ - اعلام رسمیت و دستور جلسه
- رئیس - بسم الله الرحمن الرحيم
جلسه با حضور ۱۹۳ نفر رسمی است، دستور جلسه را قرائت بفرمائید.
منشی (باهر) - بسم الله الرحمن الرحيم
دستور جلسه یکصد و نوزدهم روز سه شنبه بیست و پنجم خرداد ماه ۱۳۷۲ مطابق با بیست و چهارم ذیحجه ۱۴۱۳ :
- ۱ - سؤال آقای علی عباسپور تهرانی از آقای معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی.
- ۲ - دنباله رسیدگی به گزارش شور دوم کمیسیون خاص در خصوص لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران.
- ۳ - گزارش کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی در خصوص سؤال آقای محمد علی پرتوی از وزیر محترم آموزش و پرورش.
- ۴ - گزارش کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی در خصوص سؤال آقای عزت الله دامادی از وزیر محترم بازرگانی.
- ۵ - گزارش کمیسیون برنامه و بودجه در خصوص طرح اصلاح جزء یک بند «الف» تبصره (۴) قانون بودجه سال ۱۳۷۲ کل کشور.
- ۶ - گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارایی در خصوص طرح یک فوریتی تهیه مسکن برای افراد کم درآمد.
- ۲ - تلاوت آیاتی از کلام الله مجید
- رئیس - تلاوت کلام الله مجید.
(آیات زیر از سورة فاطر توسط قاری آقای ابراهیم تهرانی تلاوت شد) :
- اللهم صل علی محمد و آل محمد
اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله فاطر السموات والارض جاعل الملائكة رسلا اولی اجنحة بشی و ثلاث و رباع یزید فی الخلق ما یشاء ان الله علی کل شیء قدیر * ما یفتح الله للناس من رحمة فلا ممسک لها و ما یمسک فلا مرسل له من بعده و هو العزیز الحکیم * یا ایها الناس اذکروا نعمت الله علیکم هل من خالق غیر الله یرزقکم من السماء والارض لا اله الا هو فانی تؤفکون * و ان یکذبوک فقد کذبت رسل من قبلک و الی الله ترجع الامور * یا ایها الناس ان وعد الله حق فلا تغرنکم الحیوة الدنیا و لا یغرنکم بالله الغرور * ان الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدواً نمایدعوا حزبه لیکونوا من اصحاب السعیر *
- (صدق الله العلی العظیم - حضار صلوات فرستادند)

۳ - بیانات قبل از دستور آقایان : مهدی اژه‌ای - سید احمد رسولی نژاد -

عباسعلی عمید زنجانی و علی مبینی دهکردی

رئیس - متشکر، ناطقین قبل از دستور را دعوت فرمائید.

منشی - بسم الله الرحمن الرحيم

ناطقین قبل از دستور امروز عبارتند از :

جناب آقای مهدی اژه‌ای نماینده محترم مردم اصفهان که ه دقیقه از وقتشان را به جناب آقای سید احمد رسولی نژاد نماینده محترم مردم دماوند و فیروزکوه داده‌اند.

جناب آقای عباسعلی عمید زنجانی نماینده محترم مردم تهران.

جناب آقای علی مبینی نماینده محترم مردم شهرکرد.

جناب آقای اژه‌ای فرمائید.

مهدی اژه‌ای - بسم الله الرحمن الرحيم

با درود بیکران بر پرچمداران و پیشتازان حریت و انسانیت، انبیاء عظام و اولیاء الهی و رهروان راستین آنها خاصه شهیدان راه خدا و گرامیداشت یسار شهدای جمعیت‌های مؤتلفه و سلام به وارثان انبیاء بالخصوص بنیانگذار جمهوری اسلامی امام راحل رضوان الله تعالی علیه. و تجت بر جانشین برحق و شایسته‌اش نایب امام عصر «عج» مقام معظم رهبری ضمن تقدیر وتشکر از حضور پر صلابت است انقلابی در امتحانی دیگر که دوستان اسلام و امام و شیفتگان استقلال و آزادی ایران را شاد و دشمنان زخم خورده و بیگانه پرستها را رسوا و مأیوس نمود و تبریک به ریاست محترم جمهور که نتیجه صداقت و تلاش خویش را در رأی اعتماد ملت یافتند.

نکاتی بعنوان الذمیه الاثمة المسلمین معروض می دارم :

از ریاست محترم جمهور می خواهم :

۱ - در برنامه دوم سازندگی کشور به ارزشهای والای اسلامی و مبارزه با تهاجم فرهنگی توجه بیشتر مبذول شود و در سیستم مدیریت کشور بالخصوص در رده‌هایی که مردم با آنها سر و کار بیشتر دارند اخلاق اسلامی و برخورد کریمانه همراه با تواضع و ساده‌زیستی را حاکم نمائید. و هر کس نمی تواند رعایت کند کنار برود و یا برکنارش نمائید که ضرر اینگونه افراد از توطئه‌های دشمن کمتر نیست.

و به پشتوانه اعتماد عمومی جلو آنچه مصداق بارز اسراف و تشریفات غیر ضرور و تجمل پرستی است را بگیرید که از شخصیتی همچون حضرت تعالی ساخته است.

۲ - از آنجا که سیاست خارجی جمهوری اسلامی تحت نظارت مقام معظم رهبری و براساس قانون اساسی تنظیم می شود علاوه بر آنکه تلاشهای سیاسی در جهت حفظ روابط و حسن همجواری با کشورهاییکه قصد سلطه‌گری و مداخله ندارند مورد تأیید امام راحل و رهبر معظم انقلاب است و همیشه مایه قوت قلب همه عاشقان اسلام ناب است ملت ایران از نهضت‌های آزادیخواهانه و اسلامی دفاع می نماید و جهاد رهایی بخش ملت قهرمان فلسطین (انتفاضه) و دفاع مردم مظلوم بوسنی هرزگوین را تأیید می نماید و جنایتکاران بین المللی نمی توانند با ماسک دفاع از دموکراسی و حقوق بشر ملتها را بفریبند و دفاع از حق و صاحبان حق را با مارکهای تروریسم بکوبند.

و حتی جلوگیری حکومت عربستان از برگزاری مراسم برائت از مشرکین حجاج نمی تواند ملت ایران و مسلمانان را از راهی که برگزیده‌اند بازدارد و تا نابودی سلطه‌گری مستکبرین و نجات ملت فلسطین به مبارزه خود ادامه خواهند داد.

۳ - صنعت و کشاورزی دو پایه مهم استقلال اقتصادی و نجات کشور از وابستگی به محصولات و مصنوعات خارجی است و مسأله کشاورزی مهم تر است زیرا اولاً با تنوع آب و هوا در ایران و وسعت کشور و وجود کشاورزانی مؤمن همه ابزار فراهم است و ثانیاً با گسترش بخش تحقیقات در کشاورزی می توان بهره کار و زحمت کشاورزان را چندین برابر نمود و بالاتر اینکه نیاز جامعه به مواد غذایی در داخل تأمین می شود و از اسوریست که قابل رقابت با وضع جهانی است و کوتاهی در این امر گناهی نابخشودنی است.

در تحقق این امر علاوه بر تحقیقات کشاورزی باید به زندگی کشاورزان توجه داشت و در دوران تعدیل اقتصادی و تکه‌تکه شدن ارز مراقب تأثیرات آن در زندگی آنها بود و صرف سودآوری نباید هدف برنامه‌ها باشد.

و در عین حال به صنایع تبدیلی توجه ویژه لازم است که در استان اصفهان کم توجهی شده است (وقتی در فریدن حجم عظیمی از محصول سیب زمینی از بین می رود و در سمیرم بهترین سیب درختی باغدار در معرض ضرر و زیان است و تنها اصفهان با بیش از پانصد واحد دامداری تنها یک کارخانه شیر پاستوریزه قدیمی دارد و یا کارخانه های آرد اصفهان عمدتاً گندم کوب است غیر از یکی دوتای آنها و نتیجتاً نان در اصفهان در کیفیت بسیار پائین بدست مردم می رسد و حتماً شهرهای دیگر کشور از چنین وضعیتی رنج می برند) از مسؤولین محترم تقاضای رسیدگی و اقدام را دارم.

۴ - در بخش صنعت در صنایع دولتی مبالغ هنگفتی خارج از محاسبات هزینه می شود ولی در بخش صنایع دیگر با شرایط فعلی مشکلاتی در پیش است و باید مقررات و قوانین دریافتها و پرداختهای مربوط به دوران کنترل دولت و دلار ۷۰ ریالی تغییر یابد و اکنون که عمده حقوق دولتی با دلار ۱۶۰۰ ریالی قبلاً دریافت می شود ترتیبی اتخاذ گردد که کارخانجات بتوانند روی پای خود بایستند و نابودی بی جهت در اثر ندانم کاری آنها را تهدید نکند و بر خیل بیکاران نیفزاید.

چند نکته راجع به حوزه انتخابیه شهر اصفهان (رئیس - شما یک دقیقه بیشتر وقت ندارید اگر بخواهید وقتتان را به دیگری بدهید).

۱ - مسأله آلودگی محیط زیست و هوا و آب زاینده رود ناشی از فاضلاب شهری و کارخانجات و صنایع نیاز به رسیدگی دارد.

۲ - منطقه محروم جرقویه و کوهپایه هرچند از خدمات ارزنده‌ای بهره‌مند شده ولی مشکلاتی دارند که مهمترین آن مسأله آب شرب و کشاورزی است که توجه ویژه و تلاش پیگیر را می طلبد.

۳ - کشتارگاه اصفهان در بخش مسکونی واقع شده و بر آلودگی محیط می افزاید. نه کیفیت مطلوب را دارد و نه جوابگوی نیازهای شهر یک میلیون نفری اصفهان است.

۴ - راه آهن اصفهان - تهران وضعیت نامطلوبی دارد و قبل از انقلاب و صرفاً جهت حمل بار پیش‌بینی شده و تاکنون قدسی شایسته در راه اصلاح آن برداشته نشده و فاصله ۵۰ کیلومتری آن نزدیک به ۱۱ ساعت طول می کشد. از وزیر محترم راه می خواهم در حل آن اقدام عاجل نمایند. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

رئیس - متشکر، آقای رسولی نژاد فرمائید.

سید احمد رسولی نژاد - بسم الله الرحمن الرحيم

تبریک به محضر مبارک مقام معظم رهبری و ولی امر مسلمین حضرت آیت الله العظمی امام خامنه‌ای (حضار صلوات فرستادند) بدلیل حضور گسترده و با شکوه ملت شریف، وفادار و صبور ایران در ششمین دوره انتخابات ریاست جمهوری و تقدیر و تشکر از این ملت قهرمان و همیشه در صحنه و تبریک به جناب آیت الله هاشمی رفسنجانی به مناسبت انتخاب مجدد و شایسته آن عزیز به مقام ریاست جمهوری اسلامی ایران.

«ملت قهرمان، هوشیار و بیدار ایران» شما با اطاعت از وصایای امام راحل و فراسین مقام معظم رهبری و حضوری وسیع و عظیم در انتخابات جمعه ۲۱ خرداد ماه هفتاد و دو، الحق والانصاف که از این استحان الهی سربلند و پیروز بیرون آمدید و حال نوبت مسؤولان و دولتمردان و در رأس قوه مجریه شخص ریاست محترم جمهوری است که با انتخاب معاونان، مشاوران و وزرای کاردان و لایق، مطیع امر رهبر و سرپرده ولایت، معتقد به اقتصاد اسلامی و سیاست حمایت از محرومین و مستضعفین دین خویش را به مردم بردار و با ایمان ایران اسلامی ادا نمایند.

بدانید که رأی مردم مسلمان ایران و حضور آنان در انتخابات در درجه اول نشان دهنده عشق مردم به انقلاب، نظام و رهبر معظم انقلاب اسلامی و در واقع نتیجه خطبه پرشور و دلنشین رهبر در کنار مرقد مطهر آن امام راحل می باشد و قریب به اتفاق آنان براساس تکلیف و وظیفه شرعی و ملی در پای صندوقهای رأی حاضر شدند.

آقای رئیس جمهور! عمده مشکلات موجود را باید معلول ضعف مدیریت، عدم شایستگی و در واقع ناتوانی تعدادی از وزراء، عدم شخصیت دیدگاه و وزرای اقتصادی و برخی از اعضای شورای اقتصاد با اقتصاد اسلامی و دیدگاه رهبر، فاصله بین تعدادی از صاحب‌منصبان با مردم و توجه به لذتهای مادی و

مخالفت خودشان را با ریاست جمهوری این عزیز انقلاب و این عزیز نظام ابراز کرده‌اند اما منصفانه بنگریم معانی دیگری هم می‌تواند داشته باشد معنای دومی که این سی و چند درصد می‌تواند داشته باشد این است که این تعداد قابل توجه در کشورمان می‌خواسته‌اند هشدار بدهند، پیام برسانند که جناب آقای هاشمی! پنجره‌های نوینی به روی مردم باز کن، آن فضائی که مردم در آن استنشاق می‌کنند آن فضا را شما هم استنشاق کن و با مردم نزدیک‌تر باش و همچنین انتفاداتی که احتمالا به سی و چند درصد داشته‌اند. پیامی رسانده‌اند والا مخالفتی نداشته‌اند شاید معنایش این است که آنها معتقدند مانند آن شخصیت و چند درصد کسی برای این سمت و مقام در صحنه کشور شایسته‌تر از آقای هاشمی نیست، فردی و مردی شایسته‌تر، مدیرتر و مدبرتر برای ایفای مسؤولیت‌های سنگین ریاست جمهوری وجود ندارد شاید این اتفاق کلمه باشد اما خواسته‌اند پیامی هم برسانند. معنای سومی که این سی و چند درصد به اصطلاح و به ظاهر مخالف می‌تواند داشته باشد آن است که خواسته‌اند بگویند که این مسیری که امروز طی می‌شود در مدیریت‌ها و سطح مدیریت‌ها نقطه ضعف‌هایی وجود دارد که این نقطه ضعف‌ها بر اساس اصول و ارزش‌های اسلامی باید تکمیل بشود با نظر دلسوزانه اگر بنگریم امروز در سطوح مختلف مدیریت‌ها دو اصل اساسی اسلامی کمتر به چشم می‌خورد، حلم و سعه صدر. وقتی مسؤولان ما در سطوح مختلف مدیریت‌ها با مردم مواجه می‌شوند باید حلم را از نظر دور ندارند و فراسوش نکنند، فکر نکنند با مردمی جاهل و نادان روبرو هستند. کارشناسی مهم است و اصل اعتماد به کارشناسی نباید ما را از توجه به دیدگاه‌های مردم ولو در قالب الفاظی مستهجن، الفاظی غیر علمی و جملات و تعبیرهای غیر کارشناسانه گفته می‌شود به این نقطه نظرات غافل کند. من نمی‌خواهم ارزش کارشناسی را بکاهم می‌خواهم عرض کنم که گاه تعبیرات عامیانه مردم در ابراز عقایدشان خالصانه که می‌گویند و دلسوزانه می‌تواند قابل توجه باشد، در قالب‌های کارشناسانه هم می‌تواند جا بگیرد. بنابراین حلم یعنی توجه و بردباری و شنیدن حرف مردم هر قدر به ظاهر جاهلانه باشد یکی از شرایط اساسی مدیریت اسلامی است.

سعه صدر، خویشتن‌داری در برابر اظهارات مخالف اندیشه‌هایی که ما دوست نداریم، تحمل این اندیشه‌ها، شنیدن این اندیشه‌ها که در تعبیر و نصوص اسلامی به سعه صدر تعبیر شده است از ضرورت‌هایی است که امروز در مدیریت‌ها در سطوح مختلف در کشور محسوس می‌شود. من نمی‌خواهم عرض کنم که کم‌رنگ شده، وجود دارد بحمدالله اما بیشتر مورد توجه قرار بگیرد و در سخن آخر جای چند سؤال وجود دارد.

من خالصانه عرض می‌کنم آیا همانطوری که رقم و آمار نشان داده شد، ۲۹ میلیون بالقوه حق رأی در کشور دارند آیا به همین تعداد تعرفه چاپ شد؟ به همین تعداد تعرفه در اختیار مردم شریف ما در سراسر کشور قرار گرفت؟ در آذربایجان، در کردستان و... الی آخر.

آیا این رسانه‌های گروهی در ارائه فعالیت‌های دوات وظیفه‌شان را انجام داده‌اند؟

آیا روابط عمومی وزارتخانه‌ها در ارائه عملکرد حوزه‌های وزارتی خودشان به درستی عمل کرده‌اند؟ اگر جواب این سه سؤال را با بدردستی بگیریم می‌توانیم تحلیل منطقی و منصفانه‌ای از پیام آن ۳۰٪ که به نظر مخالف می‌رسید پیدا کنیم. با عرض معذرت. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

رئیس - متشکر.

منشی - جناب آقای مبینی تشریف بیاورید.

علی مبینی دهکردی - سلام علیکم ورحمة الله، بسم الله الرحمن الرحیم با سلام به پیشگاه آقا امام زمان (عج) و با درود به ارواح طیبه شهدای انقلاب اسلامی، بویژه روح پرفتوح و سلکوتی حضرت امام (قدس سره) معمار و بنیانگذار انقلاب اسلامی و با سلام به محضر رهبر عظیم الشان انقلاب اسلامی و ولی امر مسلمین جهان حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (نمایندگان صلوات فرستادند) امام‌المجاهدین و یاور محرومین و مستضعفین و عرض تبریک بمناسبت انتخاب مجدد ریاست محترم جمهوری حضرت حجة الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی، ذخیره انقلاب و یار و یاور رهبر معظم انقلاب اسلامی، و آرزوی توفیق روزافزون برای همه خدمتگزاران، بویژه جهادگران جهاد سازندگی که در هفته این نهاد جوشیده از انقلاب و سالروز تشکیل آن قرار گرفته‌ایم.

رفاهی و عدم توجه به تذکرات دلسوزانه رهبر و فریضه اسر به معروف و نهی از منکر، دانست.

چگونه است که بعد از گذشت پانزده سال از پیروزی انقلاب اسلامی، باید در تهران این قلب و پایتخت حکومت اسلامی، شاهد رشد قارچ‌گونه کاخ‌های آن‌چنانی در مناطق شمالی و وجود کوخ‌های محرومین در جنوب تهران باشیم (که لابد همکاران محترم و عزیزان شنونده تصاویر آن را در چند روز اخیر در روزنامه جمهوری اسلامی مشاهده فرمودند) متأسفانه باید پذیرفت که فاصله بین زران‌دوزان، مرفهین بی‌درد و سرمایه‌داران زالو صفت با محرومین و مستضعفین (این وارثان به حق انقلاب اسلامی) روز به روز بیشتر می‌شود. خون دادن، شهید، اسیر و جانباز تقدیم انقلاب اسلامی کردن از آن مستضعفان و زندگی‌های آن‌چنانی، غرق در لذت و عیش و فخر فروشی از آن سرمایه‌داران گردن کلفتی که به هنگام جان‌فشانی و ایثار رزمندگان و بسیجیان دلاورما راحت آسودند، خوردند و خوابیدند و اسوال و سرمایه‌های این ملت را به غارت بردند به راستی ما تا چه حد در تقسیم بالسویه بیت‌المال و امکانات و سرمایه‌ها موفق بودیم؟

در خاتمه با تشکر از الطاف و محبت‌های بزرگوارانه حجج اسلام والمسلمین جناب آقایان رحیمی و صانعی رؤسای محترم بنیاد شهید و بنیاد پانزده خرداد مبنی بر ادامه فعالیت آن دو بنیاد در فیروزکوه به صورت مستقل.

دو تذکر خطاب به وزرای محترم نفت و راه و ترابری عرض مینمایم:

۱ - تذکر به وزیر محترم نفت در خصوص تسریع در گازرسانی به منطقه دماوند و فیروزکوه و رودهن با عنایت به تأمین اعتبار در سال جاری و انجام نقشه‌برداری و با توجه به طولانی بودن فصل سرما و کوتاه بودن فصل در منطقه (رئیس - وقت شما گذشته است) ... یاد و خاطره شهدای هفتم تیر و در رأس آنان شهید مظلوم آیت‌الله دکتر بهشتی گرامی باد. والسلام علیکم ورحمة الله.

منشی - جناب آقای عمید زنجانی بفرمائید.

عباسعلی عمید زنجانی - بسم الله الرحمن الرحیم

عن رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم (حضر صلوات فرستادند) ثلاثة لا تغفل عنهم قداماء مسلم اخلاص العمل لله والنصيحة للائمة المسلمين وال لزوم لجماعتهم.

با الهام گرفتن از این حدیث شریف والا و پر ارج نبوی که بر سه اصل مهم تأکید می‌ورزد اصل اخلاص در یک نظام و اصل نصیح و تذکرات دلسوزانه به مسؤولان و همچنین اصل وحدت و یکپارچگی چند نکته را در این فرصت کوتاه با اتکاء به اصل ۸۶ قانون اساسی و بر اساس انجام وظیفه به ساحت محترم مجلس و عموم مردم شریف کشور اسلامی‌مان تقدیم می‌کنم.

اما نکته اول در رابطه با نتایج ششمین انتخابات ریاست جمهوری که هم‌اکنون در داخل و در خارج زمینه‌ای برای تحلیل‌های مختلف از ابعاد و دیدگاه‌های مختلف قرار گرفته است ما با دشمنان‌مان سخنی و انتظاری نداریم، چرا که از دشمنان کینه‌توز هرگز انتظار آن نیست که حقایق را ببینند و آنگونه که هست ابراز کنند.

آنها در دشمنی خود سرسخت هستند و مراحل نوین و جدیدی را در خصومت‌ها در پیش گرفته‌اند اما دوستان دلسوز انقلاب باید دو اصل انصاف و مصلحت را در نظر بگیرند. تحلیل‌ها می‌تواند راهگشا باشد، تحلیل‌ها می‌تواند دلسوزانه پیام برساند اما نباید هرگز از حیطه انصاف خارج شود و یا مصلحت‌های ملزیه نادیده گرفته شود. ما امروز در شرایطی هستیم که استکبار جز با رودروئی مستقیم کاری انجام نمیدهد. درست است که در گذشته شرایط جنگ بر ما تحمیل شد ولی رو در روئی بطور غیر مستقیم اما امروز استکبار با چهره کربه و خشن خود با دشمنانش به صورت رو در رو عمل می‌کند این مصالح بزرگی را در جامعه اسلامی ما در رابطه با انقلاب و نظام ایجاب و مطرح می‌کند که باید همه ما این مصالح را در نظر بگیریم. بدون تردید نتیجه آراء متخذه از مردم خوشبینانه به این نتیجه ما را میرساند که حضور مردم همچنان مانند گذشته فعال و به صورتی علاقمند و پایبند به ارزش‌های انقلاب ادامه دارد این یک نتیجه‌ای است از این انتخابات که هر کس منصفانه بنگرد به این نتیجه میرسد اما عمده تحلیل‌ها روی سی و چند درصدی است که در مورد جناب حجة الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی به چشم می‌خورد این سی و چند درصد چه معنا می‌تواند داشته باشد؟ ممکن است کسانی چنین تحلیل کنند یعنی این سی و چند درصد

لذا مدیران عالی می‌باید به بازسازی تشکیلات اداری و ساختار آن، همت گمارند و جای تعجب است که وزارتخانه‌هایی بعضاً مشاهده می‌شوند که حوزه یک معاونت آنها به اندازه یک وزارتخانه گسترش تشکیلات و افزایش حجم دارد و رقابت بین معاونت‌های مختلف ایجاد می‌شود برای افزایش ساختمانها و پرسنل و تجهیزات، بنابراین پیشنهاد می‌گردد که برای اصلاح ساختار اداری اقدامات زیر بطور مشترک بین دولت و مجلس صورت پذیرد.

۱ - ریاست محترم جمهور که شخصیت محبوب و مورد اعتماد رهبر معظم انقلاب اسلامی و مجلس شورای اسلامی و مردم متدین است توجه کامل به انتخاب وزرائی داشته باشند که اعتقاد به تحول و انقلاب اداری داشته باشند.

۲ - کمیته مشترکی از نمایندگان تام‌الاختیار دولت و نمایندگان منتخب مجلس تشکیل و طرحها و لوایح مناسب تغییر و اصلاح ساختار اداری کشور را تهیه و تصویب نمایند و جهت اجرا به دولت ابلاغ کنند.

۳ - وظایف دولت که در قانون اساسی جمهوری اسلامی تعیین شده است مورد توجه قرار گیرد و کارهای اساسی که از عهده جامعه بر نمی‌آید به عهده دولت گذاشته شود و روند خصوصی‌سازی تسریع گردد.

۴ - ریاست محترم جمهور معاونت نیروی انسانی داشته باشند تا با بررسی و شناخت و تحقیق کامل و در نظر گرفتن ضوابط و لیاقت و شایستگی افراد توانمندی برای مدیریت کشور در تمامی سطوح عالی، میانی، اجرایی، اقتصادی، ستادی، سیاسی را شناسائی و انتخاب و آموزش دهند و خسارت‌های مدیریتی موجود کشور را کاهش دهند.

۵ - مجلس و دولت با کار مشترک نظام ارزشیابی و بررسی و بازرسی کشور را مورد توجه قرار دهند و اگر تنگنایی در این رابطه وجود دارد، رفع کنند تا با نظارت قوی و ارزشیابی کامل با متخلفان برخورد نموده و خادسین را تشویق نمایند و نظام اجرایی کشور توانائی لازم برای ارائه خدمات را بدست آورد.

ان‌شاءالله با عزم ملی و اراده‌ای کامل و قاطع و وحدت و انسجام بین مسئولین و مردم و توکل به خداوند متعال و عنایت و لطف الهی و داشتن وزیرانی کارآمد، قوی، مقتدر، هوشیار، هماهنگ با رئیس جمهور و مجلس و در دولت آینده شاهد تحول و دگرگونی در نظام پیچیده و غیر کارآمد موجود اداری کشور خواهیم بود.

در پایان مطالبی را در رابطه با حوزه انتخابیه‌ام عرض می‌نمایم: از ریاست محترم جمهور به لحاظ توجه به استقلال آب استان و شروع عملیات اجرایی فرودگاه شهرکرد تشکر می‌نمایم. و درخواست دارم که از کمک‌های اعتباری مناسب مجریان فرودگاه مذکور را برخوردار سازند تا ان‌شاءالله این منطقه محروم از امکانات مناسب ارتباط هوایی بهره‌مند گردد.

از وزرای محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و مسکن و شهرسازی انتظار دارم با توجه به هوای مطبوع و مناظر زیبای شهرستان شهرکرد و وجود دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و باغات مناسب نسبت به توسعه صنعت توریسم و تشکیل سازمان توسعه توریست و شهرک‌های ییلاقی و توریستی و ایجاد هتلها و امکانات مناسب که یکی از زمینه‌های بسیار مساعد و استعدادهای بالقوه این منطقه جهت توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی می‌باشد اقدام کنند و شهرک شیدا در حاشیه سد زاینده رود در روستاهای حیدری و آزادگان و شهرک ییلاقی پل زمانخان را در اولویت مطالعه و اجرا قرار دهند. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

رئیس - خیلی متشکر.

۴ - بیانات رئیس محترم مجلس به مناسبت هفته جهاد سازندگی

رئیس - بسم الله الرحمن الرحیم
همانطور که در جریان هستید هفته، هفته جهاد سازندگی است. نهادی که با فرمان امام راحل در ماههای اول و سال اول پیروزی انقلاب تشکیل شد و با پیام امام راحل (ره) و تشکیل این نهاد مقدس نیروهای مخلص و عاشق خدمت و پیرو امام عظیم‌الشان در رده‌های مختلف از سراسر کشور در این نهاد جمع شدند. از رده مهندسين و تکنيسينها گرفته تا کارگران ساده و رانندگان وسایل سنگین و در بخش فرهنگی همچنین نیروهای عاشق کارهای فرهنگی در این نهاد جمع شدند بدون هیچ داعیه‌ای و خواسته‌ای کار سازندگی را آغاز کردند مخصوصاً در همان روزهای اول آنچه که مد نظر این عاشقان صادق بود مناطق محروم کشور و مردم مستضعف و فقیر کشور بود. یعنی در

خداوند قادر متعال را شاکر و سپاسگزاریم که مردم فداکار و نجیب و متدین و رشید ایران اسلامی با حضور چشمگیر و گسترده خود در روز ۲۱ خردادماه سال جاری در انتخابات ریاست جمهوری شرکت نموده و عالیترین مقام اجرایی کشور را که شخصیت محبوب و قابل اعتماد رهبر و مردم است برگزیدند و ورق نوین و زرین دیگری بر اوراق برجسته انقلاب اسلامی افزودند، بر شما ملت آگاه و همیشه در صحنه و شهید داده مبارک باشد این حضور کاسل و افتخار آفرین.

باور یقین داریم که حرکت‌های سازندگی کشور با استفاده از تجارب بدست آمده طی سالهای بعد از انقلاب و بخصوص چهار ساله گذشته در راستای تحقق عدالت اجتماعی و رفاه عمومی پرشتاب‌تر خواهد شد و خواسته‌های مردم که حمایت از محرومین و مستضعفین و مبارزه با تهاجم فرهنگی و رشد متناسب و متعادل و موزون مناطق مختلف کشور و گسترش و پیشرفت آموزش و تحقیق و اقتدار سیاسی کشور است نیز مورد توجه قرار خواهد گرفت، اشتغال مولد، رفع بیسوادی بطور کامل، تقویت روحیه کار، صرفه‌جویی و قناعت، اصلاح ساختار نظام پر پیچ و خم اجرایی اداری از ره‌آورد‌های چهار ساله آینده خواهد بود.

استکبار جهانی با تمامی توان و امکانات خود سعی بر آن دارد تا انقلاب اسلامی را محدود کند و نگذارد که به اهداف متعالی خود برسد و بهانه‌های حقوق بشر، مبارزه با تروریسم، تحریم‌های اقتصادی همه و همه در راستای جلوگیری از نفوذ و قدرت اسلام و گسترش رو به رشد نهضت اسلامی و بیداری مسلمین جهان است بنابراین در کشور می‌باید با شجاعت و دلیری و تدبیر و درست‌اندیشی و آینده‌نگری مسائل اساسی جامعه و مردم و کشور را مورد توجه قرار دهیم و با عزمی راسخ و اراده‌ای محکم در راستای حل مشکلات گام برداریم. یکی از معضلات جامعه و مشکل بزرگ انقلاب اسلامی نظام پر پیچ و خم اداری و اجرایی است که نیازمند اقدام انقلابی و قاطع در راستای حل مسأله این نظام پوسیده و بیمارگونه و به یادگار مانده از طاغوت است.

در برنامه اول، شورای عالی اداری در راستای همین هدف بزرگ پیش‌بینی گردید و بحمدالله اقداماتی در اصلاح روشها وجود داشت اما تحول و انقلاب اداری نیازمند تفکری عمیق‌تر و سرعت و قاطعیت بیشتری است که دقت و توان بالائی را از همه مسئولین نظام در قوای سه گانه بویژه قوای مجریه و مقننه طلب می‌نماید، که مهمترین مسأله کشور بعد از بازسازیهای اقتصادی و حرکت تعدیل اقتصادی می‌باشد. بر همین اساس تکیه بر اصلاح و تغییر و تحول و انقلاب در نظام اداری و ساختار آن داریم.

ساختار این نظام به ارث رسیده در ابعاد مختلف قابل بررسی و تأمل است که بطور کلی میتوان گفت تشکیلات پیچیده و کم توان، مقررات خشک و دست و پا گیر، پایین بودن روحیه کار، غیر متعادل بودن و ناهماهنگی وظایف دستگاهها، هدف قرار گرفتن وسیله در سیستم اداری، ناهماهنگی و موازی بودن وظایف، تعداد زیاد کارکنان و پر حجم بودن تشکیلات اداری، پر هزینه بودن نظام اداری و تمرکز اختیارات در مرکز کشور، تمامی این موارد تحولات و تغییرات همه‌جانبه‌ای را اقتضاء می‌کند که پرداختن به اصلاح روشها جزء بسیار کوچکی از آن است و بیشتر حالت رفم دارد تا تحول.

همانگونه که اندیشمندان و صاحب‌نظران متعهد و با تجربه میدانند، تشکیلات و ساختار نظام اداری بستری برای تسریع اسر است نه مانعی بزرگ در راستای توسعه و رسیدن به اهداف برنامه‌ای کشور و این مسأله باید در رأس کار و اولویت فعالیت‌های دولت جدید باشد.

آیا فکر کرده‌ایم که آینده نظام اداری به کجا خواهد رفت؟ و با توجه به سیاست‌های تعدیل اقتصادی برای اصلاح آن چه برنامه‌ای داریم؟

در برنامه اول توسعه اجتماعی - اقتصادی کشور کاهش نیروی انسانی شاغل دولتی داشته‌ایم یا افزایش؟

تعدیل نیروی انسانی چگونه بوده است؟

دولت محترم چه گزارشاتی در این زمینه به مجلس تقدیم نموده؟

آیا وزرای ارجمند و بزرگوار که مدیران عالی کشور هستند با توجه به وظایف دولت و زمان بازسازی تحلیل مناسبی از تشکیلات تحت نظارت و مسؤولیت خود دارند؟

آیا کشور میتواند همه ساله با توجه به روند درآمد و رشد جمعیت

حدود ۰.۷٪ از اعتبارات را هزینه جاری نماید؟

علی عباسپور تهرانی - بسم الله الرحمن الرحيم
ابتدا لازم می دانم از زحماتی که جناب وزیر متحمل شدند و به مجلس تشریف آوردند تا به سؤال مطرح شده پاسخ بدهند تشکر کنم.
ابتدا جهت استحضار نمایندگان محترم سؤالی که ارسال شده با توضیحش قرائت می کنم بعد یک مقدار توضیح بیشتری را عرض خواهم کرد.
سؤال وضعیت فارغ التحصیلان دانشگاهها از نظر کمی و کیفی است.
ذکر این نکته لازم است که در کمیسیون فرهنگ و آموزش عالی توضیح کامل در ارتباط با سؤال به جناب وزیر داده شده است که جهت روشن شدن بیشتر پائین بودن تعداد فارغ التحصیلان نسبت به پذیرفته شدگان سال مربوط و بالا بودن تعداد مشروطین در دانشگاهها بخصوص در رشته های فنی و مهندسی و علت عدم اقدام مقتضی از سوی وزارت محترم فرهنگ و آموزش عالی در حل این مشکلات منظور این سؤال بوده اما توضیح اینکه طبیعتاً یکی از مهمترین رسالت دانشگاهها در هر جامعه ای تربیت نیروی متخصص و محقق هست که البته در جامعه ما بعد تعهد را باید به آن اضافه کنیم. لذا برای یک جامعه و از جمله جامعه ما بسیار ضروری است که بدانیم سیستم آموزش عالی کشور با چه بازدهی کاری می کند.

آن تعریفی را هم که ما از بازدهی داریم به این مفهوم است که مثلاً از صد دانشجویی که در یک مقطع تحصیل خاص پذیرفته می شوند و مدت زمانی که برای آن مقطع تحصیلی تعریف می شود مثلاً برای مقطع لیسانس چهار سال یا چهارونیم سال یا پنج سال از این صد نفر پس از گذراندن این مدت چند نفر فارغ التحصیل می شوند؟

بعنوان مثال اگر در مقطع لیسانس پس از گذشت پنج سال از صد نفری که وارد دانشگاه شدند و پذیرفته شدند بعنوان مثال پنجاه نفر فارغ التحصیل بشوند آن پنجاه نفری که یا انصراف داده اند و دانشگاه را رها کرده اند یا مدت زمان بیشتری را احتیاج دارند که تحصیلاتشان را تمام کنند این اتلاف منابع و اتلاف انرژی است درست مثل یک پروژه ساختمانی که قرار است در یک زمان معینی به اتمام برسد یا آن پروژه اصلاً رها می شود یا اینکه اتمام آن به تعویق می افتد که در هر حالت خسارت است.

این بازدهی، بازدهی کمی است.
یک بازدهی کیفی هم هست و آن این است که حالا بفرض این دانشجویانی که فارغ التحصیل شده اند تا چه میزان می توانند از نظر علمی آن رسالتی را که جامعه در مد نظرش بوده تعهد کنند و از نظر علمی پتانسیل لازم را جهت این امر دارند مطالعاتی که صورت گرفته نشان می دهد که سیستم آموزش عالی ما از یک بازدهی مناسبی برخوردار نیست و دانشجویانی که وارد دانشگاه می شوند در حقیقت مدت زمان بیشتر یا تعداد انصراف شدگان و مشروطین در دانشگاه بالاست. سؤال این است که آیا این در مدنظر وزارت محترم بوده و اگر بوده وزیر محترم برای رفع این مشکل چکار کرده اند.

البته بعضی مواقع یک پارامتری، شاخصی، تعریف می شود بعنوان نرخ رشد فارغ التحصیل.

نرخ رشد فارغ التحصیل در حقیقت معنی نمی دهد در این بعد بخاطر اینکه ما اگر بگوئیم که امسال نسبت به سال گذشته بعنوان مثال ۱۰٪ دانشجوی اضافه بگیریم، یعنی اگر ما سال ۷۱ صد دانشجوی بگیریم امسال دویست دانشجوی بگیریم اگر مقطع لیسانس را ما پنج سال فرض کنیم طبیعتاً انتظار داریم که در پنج سال آینده نهایتاً در سال مثلاً ۷۶ صد نفر فارغ التحصیل باشند، در سال ۷۷ دویست نفر به این ترتیب نرخ رشد فارغ التحصیلی در سال ۷۷ نسبت به ۷۶ می شود یک چیزی حدود ۱۰۰٪ این مفهوم ندارد، این چیزی که بعنوان بازدهی تعریف می شود همان است که عرض کردم از صد نفر دانشجویی که وارد دانشگاه می شوند چه میزانی در حقیقت فارغ التحصیل خواهند شد؟ خیلی متشکر.

رئیس - آقای دکتر معین بفرمائید.
دکتر مصطفی معین (وزیر فرهنگ و آموزش عالی) - بسم الله الرحمن الرحيم
یرفع الله الذین آمنوا منکم والذین اوتوا العلم درجات والله بما تعملون خبیر.
حسن تقارن انجام بحث مهم کیفیت علمی دانشگاهها را با ایام فرخنده سالگرد صدور فرمان تأسیس ستاد انقلاب فرهنگی به فرمان امام راحل است و معمار کبیر انقلاب اسلامی به فال نیک می گیرم و به همه شما خواهران و برادران عزیز تبریک و تهنیت عرض می کنم.

همان ماههای اول به کردستان، به سیستان و بلوچستان، به هرمزگان و منطقه جاسک و از قبیل این جاها حتی کشف منطقه بشاگرد به دست این نیروهای عاشق صادق بود که انجام شد و خدمات را ارائه دادند.

در کردستان، در شرایط ناامن که ضدانقلاب می کوشید آنجا مردم را نسبت به حکومت و نظام اسلامی بدبین کند و تحلیلشان هم این بود که این جهادگران اگر بیایند جاده بکشند، آب لوله کشی بدهند، حمام بسازند، رضایت مردم را جلب می کنند و نتیجتاً علائق به نظام درست می کنند، باید با اینها برخورد کرد، در همان خطر و در همان شرایط عزیزان ما بیشترین فعالیت را در مناطق کردنشین ما مخصوصاً در کردستان داشتند و لذا اولین شهدا را هم این نهاد مقدس در کردستان بدست ضدانقلاب داد. شهید مهندس تواضعی و شهید مهندس ترکان اینها شهدای اولین جهاد هستند که در این راه بدست ضد انقلاب شهید شدند تا جنگ هم شروع شد تمام امکاناتش را این نهاد در اختیار جنگ گذاشت و تقریباً بیشترین بخش مهندسی جنگ را جهاد سازندگی به عهده گرفت. من فراموش نمی کنم در یکی از عملیات وقتی فرمانده نظامی گزارش آن کار و پیروزی ها را می داد در اتاق جنگ بی اختیار شروع کرد به اشک ریختن و گفت اینجاها ما کار انجام نداده ایم، قبل از ما جهاد اینجا کار کرد و او برای ما زیر آتش خاکریز زد تا ما توانستیم در آنجا موضع بگیریم و این عملیات را انجام بدهیم و قبل از اینکه از ما تقدیر کنید لازم است که از عزیزان جهاد تقدیر بشود.

در تمام طول جنگ مردانه و عاشقانه ایستادند، باز بعد از جنگ در بازسازی کشور فعالانه کارشان را ادامه دادند و از افتخارات این نظام و انقلاب است این نهاد مقدس و عزیزانی که در این نهاد مشغول خدمتند.
من یاد همه شهدای جهاد را چه در جنگ و قبل از جنگ گرامی می دارم و از زحمات این عزیزان قدردانی و تشکر می کنم.

۵ - تذکرات نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به مسؤولان اجرائی کشور توسط ریاست محترم مجلس

رئیس - تذکرات نمایندگان محترم مجلس به مسؤولین اجرائی کشور:
آقای سلیمانی نماینده محترم کنگاور، صحنه، هرسین و دینور به وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مورد تسریع در تأمین پزشک جراح و بیهوشی برای بیمارستانهای صحنه و کنگاور.

آقایان رائی و رسولی نمایندگان محترم میاندوآب، تکاب و شاهین دژ به ریاست محترم قوه قضائیه راجع به اعزام قاضی برای دادگاه شاهین دژ و تأسیس اداره ثبت اسناد در تکاب.

آقایان سیدآیت الله موسوی، اسماعیل ططری نمایندگان محترم کرمانشاه به وزیر محترم نفت در ارتباط با تسریع در پروژه گازرسانی شهرستان کرمانشاه و به وزیر محترم نیرو در مورد توزیع علل گرانی بی رویه آب بها و آبونمان برق.
آقای یعقوبی نماینده محترم بهار و کبودرآهنگ به وزیر محترم نفت در ارتباط با تأمین سوخت مورد نیاز کشاورزان در منطقه بهار و کبودرآهنگ.

آقای رحمانی نماینده محترم شیروان به وزیر محترم صنایع در مورد ضعف مدیریت کارخانجات الیاف خراسان واحد شیروان.

آقای خباز نماینده محترم کاشمر به وزیر محترم کشاورزی راجع به تسریع در نصب کارخانه لیتترگیری شهرستان کاشمر.

آقای یوسف پور نماینده محترم اردل و فارسان به وزیر محترم جهاد سازندگی در مورد تسریع در شروع عملیات اجرائی طرح کشتارگاه صنعتی استان چهارمحال و بختیاری.

آقای طه نماینده محترم بوکان به ریاست محترم جمهوری در مورد دستور احداث سالن سرپوشیده ورزشی ۳۰۰۰ نفره شهرستان بوکان.

آقای حسن بیگی نماینده محترم داسغان به وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی راجع به رسیدگی به وضع بهداشت و درمان شهرستان گرسار.

۶ - طرح سؤال آقای دکتر علی عباسپور تهرانی فرد از آقای دکتر مصطفی معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی و ارجاع آن به کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی

رئیس - دستور جلسه را شروع کنید.
منشی (باهر) - سؤال آقای علی عباسپور تهرانی از آقای معین وزیر محترم فرهنگ و آموزش عالی مطرح است، آقای عباسپور صحبت بفرمائید.

حقیقت این است که مبنای تحول همه جانبه در دانشگاهها و مراکز علمی کشور براساس اصلیترین شاخصه های ارزش گذاری در فرهنگ اسلامی یعنی ملازمت و هماهنگی ایمان و علم و تعهد و تخصص بنا شده و با همین معیار نیز قابل ارزیابی است. به این سبب من هم اسیدوارم که مسأله تحول و گسترش کمی و کیفی دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی بعنوان یکی از بارزترین سوابق و دستاوردهای افتخارآزیز انقلاب و نظام در این مقطع بتواند مورد ارزیابی روشن بینانه و جامع قرار گیرد.

بخصوص آنکه نمایندگان محترم نیز خود در این مهم بسیار مساعدت کرده اید.

اهمیت آموزش عالی ایجاب می کند که دربررسیهای کیفی درسیاستگذاریها، برنامه ریزیها و عملکردهای آموزش عالی به ابعاد علمی، فرهنگی و اجتماعی آنها بصورت هماهنگ و پیوسته و با سلاکهای منطقی و واقع بینانه توجه شود. آموزش عالی کشور که با گسترشی وسیع واجتناب ناپذیر از ظرفیت ۷۰۰۰ دانشجو در سال ۵۶ به بیش از ۸۰۰ هزار دانشجو در سال ۷۱ رسید، توانست از رشد کیفی ارزنده و قابل تقدیری نیز برخوردار شود.

برای نمونه تعداد طرحهای پژوهشی اساتید و محققان دانشگاهی در همین مدت از ۱۲۰ طرح تحقیقاتی در سال ۵۶ به بیش از سه هزار و هشتصد و سی و هشت طرح پژوهشی (محبوب در سال ۱۳۷۱) افزایش یافت. یا با گسترش بسیار موفقیت آمیز دوره های عالی تخصصی (کارشناسی ارشد و دکترا) در سطح پانصد و بیست و نه دوره و پذیرش هفده هزار و ششصد و سی و سه دانشجو در سالهای برنامه، تعداد پایان نامه های علمی و رساله های تحقیقاتی ارائه شده از نهصد و شصت عدد در سال ۶۷ به سه هزار و دویست و شصت و دو عدد در سال ۷۱ بالغ شد. قطعاً انجام بیش از ده هزار طرح و پروژه و رساله تحقیقاتی طی سالهای برنامه، چهار سال اول برنامه تضمین مهمی برای پیشبرد و ارتقاء علم و تکنولوژی و تحقق استقلال همه جانبه مین اسلامی باید به شمار بیاید. تناسب بسیاری از این تحقیقات با نیازهای اساسی کشور، بالا بودن سطح آنان نسبت به استانداردهای علمی و آموزشی، درخشش استادان و دانشجویان متعهد ما در محافل علمی بین المللی و ارتباط مستقیم اعضای هیأت علمی و دانشجویان مبرز دانشگاهها با مسائلی از قبیل بازسازی و اسر دفاع مقدس با ارائه بیش از یک هزار پروژه تحقیقاتی نظامی در طول سالهای جنگ از شاخص های مهم برای اثبات کیفیت شایسته نظام دانشگاهی کشور است. ما کیفیت را فقط در جنبه های علمی خلاصه نمی کنیم هم علمی، هم فرهنگی و هم اجتماعی و هم انقلابی. از سوی دیگر کوشش برای تحقق عدالت اجتماعی در آموزش عالی را باید گام اساسی در تحول ساختاری نظام آموزش عالی کشور و بخش دیگری از توفیقات مهم دولت در اولین برنامه توسعه دانست.

تأسیس و توسعه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی در تمامی استانهای کشور با اولویت مناطق محروم طی چهار سال گذشته باعث شد که نسبت دانشجویان مناطق محروم به نسبت کل دانشجویان کشور افزایش قابل توجهی پیدا کند. در همین ارتباط به منظور محرومیت زدائی آموزشی فرهنگی، تعداد مراکز دانشگاهی پیام نور از هجده مرکز با چهار هزار و سیصد و هفتاد دانشجو در سال پایه برنامه هم اکنون به هشتاد مرکز با بیش از شصت هزار و نهصد و نود و دو دانشجو در سال ۷۱ گسترش پیدا کرد. از طرف دیگر حضور ده ها هزار دانشجوی ایتارگر بسیجی، آزاده، شاهد و جانباز انقلاب اسلامی و همچنین فرزندان دردمند و متعهد مناطق محروم کشور در سطوح مختلف دانشگاههای دولتی باعث شد که بیش از هفتاد درصد ظرفیت دانشگاهها در اختیار صاحبان اصلی انقلاب قرار بگیرد. این نوید بزرگی است که با تأمین فرصت های ایتار شده این عزیزان از سوی نظام کادرها و کارگزاران متعهد و کارآمد برای آینده نظام تربیت شود. بنابراین ارزیابی و قضاوت درباره کیفیت علمی دانشگاهها و فارغ التحصیلان دانشگاهها به آسانی و به لحاظ فقط یک عامل و نگاه به یک شاخص میسر نیست و باید همه تحولاتی که درسیاستهای پذیرش دانشجو، آئین نامه ها، برنامه های آموزشی، فعالیت های تحقیقاتی، انگیزه و تلاش استادان و مدیریتهای دانشگاهی صورت گرفته و نظم و آرامش مغتنمی که ما در محیط های آموزشی داریم را با هم مورد توجه قرار بدهیم. البته در کنار این موفقیت های ارزشمند عواملی هم بر ضعف آموزشی، افزایش طول تحصیل دانشجویان، مشروط شدن و تغییر نسبت تعداد دانشجویان در گروه های مختلف آموزشی تأثیر می گذارد که بسیاری از این عوامل

حتی در این زمان هم اجتناب ناپذیر است. اولین عامل وضعیت بنیه علمی فارغ التحصیلان دوره متوسطه است که خود را درافت تحصیلی دانش آموزان و معدل های پائین دیپلم ها نشان می دهد به طوری که میانگین معدل دیپلم داوطلبان کنکور طی چهار سال گذشته همواره کمتر از ۱۵ بوده است.

من خواهش می کنم که به این آمار که بنده به طور مستند اشاره می کنم نمایندگان محترم توجه فرمایند. این مسأله ای است که در سالهای اخیر البته ما از طریق ایجاد و تقویت دوره های تقویتی پیش دانشگاهی در مناطق محروم و همچنین تأسیس مجتمع های پیش دانشگاهی مورد توجه قرار دادیم.

عامل دوم سیاستها و مقررات کشور در اسرگزینش دانشجویان سیاست سهمیه بندی در آزمون ورودی دانشگاهها که در طول چندین سال گذشته به ضرورت به اجراء درآمد باعث افزایش طول مدت تحصیل و درصد دانشجویان مشروط گردیده است به ویژه آنکه در بدو ورود این دانشجویان به دانشگاه برای تقویت بنیه علمی آنها بین یک تا دو نیمسال تحصیلی برای تقویت بنیه علمی آنها در نظر گرفته شده که همین یک تا دو نیمسالی که ما الزاماً برای آنها گذاشته ایم خود باعث طول دوره تحصیل دانشجو میشود. یکسال به طول چهار سال بطور اجباری در سطح دانشجویان ضعیف افزوده میشود.

این نکته را هم من یاد آوری می کنم که ادای دین نسبت به این عزیزان ایتارگر در دانشگاهها از نظر ایجاد شرایط مساوی و عادلانه تحصیلی با توجه به مسؤولیتهای نظام و ارزش نهائی آن نباید افت کیفی شمرده بشود. ما حضور ایتارگران را در دانشگاهها یک ارتقاء کیفی دانشگاهها هم از بعد فرهنگی و هم از بعد علمی می دانیم.

عامل سوم مسائل و مشکلات معیشتی و اقتصادی دانشجویان هست. ناگزیر بودن آنها از اشتغال به کار و کمبودهای معیشتی و رفاهی است که خواه ناخواه تأثیر منفی خودش را بر سطح علمی دانشجو خواهد گذاشت.

عامل چهارم استفاده بی رویه از وقت استادان دانشگاههای دولتی به صورت حق التدریسی در دانشگاههای غیر دولتی است. مشکلات معیشتی اعضای هیأت علمی و چند پیشگی آنهاست که باعث کاهش کیفیت تدریس و میزان وقت گذاری آنان در دانشگاههای مادر و اصلی خودشان میشود.

برای مثال بار اصلی آموزش بیش از سیصد هزار دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی و بیش از صد و چهل و پنج هزار دانشجوی دوره های معادلی که توسط سازمان اسراداری و استخدامی بدون هماهنگی با آموزش عالی کشور مجوز داده شده عملاً بر دوش اعضای هیأت علمی دانشگاههای دولتی خود ماست. البته سطح کیفی خود دانشگاههای غیر دولتی هم قابل ارزیابی است که ما رسماً گزارش خواهیم کرد. البته استثنائی هم دارد. مثلاً دانشگاه جامعه الصادق، دانشگاه دارالعلوم مفید و یا مدرسه عالی شهید مطهری استثنائاتی هستند که کیفیت آموزش خوشبختانه با توجه به تمکین آنها به ضوابط و مدارک آموزش عالی کشور قابل دفاع است، ما حکم کلی نمی کنیم.

عامل پنجم و آخرین عاملی که مسائل و مشکلات آموزشی را در دانشگاهها دامن زده مسائل و مشکلات خاص مربوط به جنگ تحمیلی است. اوج مسائل و مشکلات آموزشی دانشگاهها از نظر تعداد دانشجویان مشروطی و افت تحصیلی بین سالهای ۶۴ تا ۶۸ بود به ویژه در سال ۶۶ که به دلیل اعزام مکرر دانشجویان رزمنده به جبهه ها، آن طرح اعزام شش ماهه کلیه دانشجویان به جبهه ها، قائل شدن تسهیلات ویژه آموزشی برای دانشجویان رزمنده از نظر سقف واحدها و سایر موارد و بمبارانها و مشکلات خاص زمان جنگ بخصوص در استانهای مرزی باعث شد که ما یک افت شدید آموزشی بین سالهای ۶۴ تا ۶۸ بخصوص (۶۶) داشته باشیم ولی خوشبختانه از سال ۶۸ به اینطرف که خوب فصل بازسازی است و برنامه توسعه هست خوشبختانه افت تحصیلی، درصد دانشجویان مشروط و مشکلاتی از این نوع به طور خیلی فاحشی در واقع کاهش پیدا کرده و نرخ فارغ التحصیلی دانشگاهها هم افزوده شده (رئیس - شما چهار دقیقه دیگر وقت دارید) من اقداماتی که برای رفع این مشکلات انجام داده ایم را در قسمت دوم عرض خواهم کرد.

رئیس - آقای عباسپور فرمائیید.

علی عباسپور - جناب آقای وزیر در حقیقت در این قسمت از فرمایشاتشان به یک کلیات اشاره کردند. ایشان عنوان فرمودند که ما از سال ۶۸ به بعد دیگر مسأله مشروطی نداریم. من یکی از دانشگاهها را که اجازه می خواهم اسمش

پژوهش، گسترش مراکز پژوهشی، افزایش مقالات اینها به کیفیت آموزشی دانشجوی مرتبط نیست که ما بخواهیم... ما می‌توانیم دوهزار تا مرکز پژوهشی بزنیم. در بودجه سال قبل کلی مرکز پژوهشی تأسیس شد. خوب این نشان دهنده افزایش ارتقاء سطح علمی دانشجویان نیست. یک مطالعه‌ای شد که البته من نتوانستم آمار دقیقش را بگیرم که ان شاء الله بعداً خواهیم گرفت ورودی‌های فوق‌لیسانس، دانشجویانی که در مقطع لیسانس برای فوق‌لیسانس شرکت می‌کنند بارها شده که حد نصاب را پائین آورده‌اند تا دانشجویان بتوانند در مقطع فوق‌لیسانس ظرفیت فوق‌لیسانس را تکمیل کنند. اینها مشکلاتی است که ما در آموزش عالی داریم. در یکجا وزیر محترم افتخار دانشگاهها را سهمیه‌ایثارگران و رزمندگان را که حقیقتاً افتخار هست دانستند ما می‌دانیم وارد دانشگاهها میشوند، از طرف دیگر مشروط شدن این قشر را علت عدم فارغ‌التحصیل می‌دانستند خوب چه اقدامی شده؟ مگر مجلس محترم بودجه کافی برای تقویت بنیه رزمندگان پیش‌بینی نکرد؟ آیا این بودجه بطور صحیح استفاده شده؟ اگر این بودجه استفاده شده نتیجه نداده چرا علتش به مجلس و به مراجع ذیربط و شورای انقلاب فرهنگی منعکس نمیشود که چاره‌جویی بشود؟ این است که ما بیائیم این مشکلات را بطور کلی مطرح کنیم و عنوان کنیم صحیح نیست. من در خاتمه عرائض لازم می‌دانم که این را عرض کنم که حقیقتاً ما یک جامعه‌ای می‌خواهیم، یک سیستم آموزش عالی می‌خواهیم با بازدهی بالا. دانشجوی که در این دانشگاه وارد میشود با علم بالا و با تعهد بالا فارغ‌التحصیل بشود. این نکته‌ای که فرمودند ما فقط به کیفیت آموزشی اهمیت ندهیم کیفیت ایمانی، فرهنگی، انقلابی چه معیارهایی اعمال شده؟ آیا حقیقتاً کیفیت فرهنگی را ما در دانشگاه‌های ما می‌توانیم ادعا کنیم که بالا رفته؟ خوب این وضع دانشگاه‌هایی است که اجازه بدهید به علت محدودیت وقت من وارد این مقوله نشوم. از وضعیت مطلوبی که در شان نظام جمهوری اسلامی هست برخوردار نیست. ما چه اقدامی در این ابعاد کرده‌ایم؟ ما فقط بیائیم اینها را عنوان کنیم به این صورت شایسته نیست (رئیس) - شما یک دقیقه بیشتر وقت ندارید) بنده لازم می‌دانم که در ارتباط با طول مدت آموزش عرض کنم که درست است طول مدت آموزش در طی برنامه پنجساله اول از نظر تعداد واحد تغییر نکرد. در سال ۶۴ دانشجویان با ۱۶۲ - ۱۶۴ واحد می‌گرفتند این تقبیل پیدا کرد به ۱۵۲ واحد و بعضاً در بعضی از رشته‌ها به ۱۴۶ واحد به این ترتیب تغییری در تعداد واحدها نبوده که ما ادعا بکنیم که نهایتاً این تغییر افزایش مثلاً تعداد واحدها باعث افزایش مدت فارغ‌التحصیلی بوده (رئیس) - وقت شما تمام شد) بله، یا شما اگر به شرایط مشروط شدن نگاه بکنید حداقل چهار و پنج بار این شرایط مشروط شدن مورد تجدید نظر شورای انقلاب فرهنگی قرار گرفته که شرایط سهل‌تر بشود و دانشجویان بتوانند راحت‌تر فارغ‌التحصیل بشوند. با تمام این نکات آماری بود که من خدمتتان عرض کردم این است که من امیدوارم یک بررسی همه‌جانبه و دقیقی به عمل بیاید و وضعیتی که الان ما در دانشگاهها با آن مواجه هستیم ان شاء الله خاتمه پیدا کند به نحوی که ما بتوانیم هم از دانشجویان سهمیه‌ها که از مناطق محروم می‌آیند، از ایثارگران می‌آیند استفاده بشود و هم بتوانیم افراد متخصص و متعهد در سطح بالا داشته باشیم تا ان شاء الله جامعه را بتوانند به سمت استقلال صنعتی و کشاورزی و اقتصادی پیش ببرند، خیلی متشکر.

رئیس - جناب آقای معین! شما چهار دقیقه وقت دارید.

دکتر مصطفی معین (وزیر فرهنگ و آموزش عالی) - بسم الله الرحمن الرحیم من اول چند نکته عرض می‌کنم وبعد دنباله بحث قبلی ام را ادامه خواهم داد.

اولاً من فکر کنم که ایشان پیش داوری فرمودند چون که من نگفتم که ما مشروطی نداریم یا افت تحصیلی نداریم. عرض کردم که در قسمت دوم و تتم توضیح خواهم داد.

آماري که فرمودند به ورودی‌های سال ۶۸ بود و ارزیابی‌اش، آماری که بنده خدمتتان عرض کردم و خواهم کرد مربوط به ابتدای سال ۷۲ است این است که آمار ایشان به روز نیست. در دانشگاه صنعتی شریف ما فقط هفتصد پرونده دانشجوی مشروطی داریم با حدود شش هزار دانشجوی کل مشروطی آن دانشگاه نزدیک ۱۱ درصد میشود. یعنی آن آمار ۳۰ درصد و اینها کلاً ما تأیید نمی‌کنیم. بر روی هم من عرض می‌کنم و ادعا دارم که دانشگاه‌های ما الحمد لله در طول سالهای پس از پیروزی انقلاب با ظرفیت بیش از صد درصد فعال بوده‌اند.

را اینجا مطرح نکنم و مدرکش موجود است و به کمیسیون مربوطه قابل ارائه است و در کمیسیون آموزش عالی هم میشود ارائه کرد خدمت آقایان عرض می‌کنم. ورودی‌های سال ۶۸ این دانشگاه که یکسال پس از اتمام جنگ است پس از چهار ترم یعنی تا انتهای سال ۷۱ مطالعه شده تا انتهای سال ۷۰ یعنی پس از چهار ترم فقط توانسته‌اند بطور متوسط چهل و چهار واحد درسی بگذرانند یعنی بطور متوسط هر ترم یازده واحد، و اگر بخواهیم به همین ترتیب جلو برویم یعنی ورودی‌های سال ۶۸ آن دانشگاه احتیاج دارند به طور متوسط هفت سال در مقطع لیسانس تا درس‌شان تمام شود. معدل متوسط چهار ترم این دانشجویان ورودیه ۶۸، ۱۲/۸ است. هفتاد و هشت درصد این دانشجویان حداقل از چهار ترم یک ترم مشروط هستند، ۲۹ درصد حداقل از چهار ترم دو ترم مشروط هستند. هشت درصد حداقل از چهار ترم سه ترم مشروطند. این آماری است که مربوط به دوران فقط ۶۴ تا ۶۸ نیست بلکه این ورودی‌های سال ۶۸ هستند. من یک آمار دیگری که به عقیده من اهمیت مسأله درک بشود را عرض می‌کنم یک دانشگاه دیگری (اجازه بدهید اسمش را من ذکر نکنم) در رشته فنی مهندسی ورودی‌های سال ۶۶ پس از پنج سال یعنی تا انتهای سال ۷۱ فقط ۲۵ درصد توانسته‌اند فارغ‌التحصیل بشوند. یعنی ۷۵ درصد از ورودی‌های سال ۶۶ این دانشگاه هنوز در دانشگاه هستند یا انصراف داده‌اند رفته‌اند که البته یک مطالعه دقیقی می‌خواهد که چند انصراف داده‌اند و چند نیاز هست که بالای پنج سال ادامه تحصیل بدهند. ورودی‌های سال ۶۷ رشته فنی مهندسی همین دانشگاه که در اتمام جنگ وارد دانشگاه شدند فقط پس از چهار سال شش درصدشان توانستند فارغ‌التحصیل بشوند. یعنی مدت زمان بسیار زیادی بخصوص در رشته‌های فنی مهندسی احتیاج هست که اینها فارغ‌التحصیل بشوند. البته من احساسم این بود که جناب آقای وزیر مشکل اینکه ما فارغ‌التحصیل زیاد نداریم را پذیرفتند ولی در فرمایشاتشان توجیهاتی می‌کردند که قابل قبول نیست. الان آساری که عرض کردم همه در مقاطع پس از جنگ هست و نشان می‌دهد که این مشکلات را ما در دانشگاهها در حال حاضر داریم. ما مطالعه‌ای که کردیم بنظر می‌آید که دانشگاه‌های ما با آن بازدهی که در ابتدای عرائض عرض کردم بطور متوسط دارند با یک بازدهی هفتاد درصد کار می‌کنند یعنی از هر صد دانشجو که وارد میشود پس از پنج سال هفتاد نفر فارغ‌التحصیل میشوند و در رشته‌های فنی مهندسی که نیاز مملکت ماست و استقلال ما، خود کفائی ما، خود اتکالی ما، دستیابی به تکنولوژی پیشرفته بستگی به متخصصانی دارد که در این رشته تربیت میشوند حتی کمتر از این و به حداقل پنجاه و پنجاه و پنج درصد می‌رسد. این سی درصد و بیست و پنج درصد افت آموزشی با توجه به بودجه‌ای که در سال ۷۲ به وزارت محترم فرهنگ و آموزش عالی اختصاص داده‌ایم در آن بعد بودجه‌های عمرانی من یک برآوردی کرده‌ام یعنی پنج تا ده میلیارد تومان اتلاف انرژی، اتلاف هزینه‌های مالی. خوب این درست مثل بودجه دانشگاه‌های بزرگی مثل دانشگاه تهران هست که ما این دانشگاه را بطور کامل بودجه‌اش را بدهیم ولی هیچ دانشجویی آنجا نرود، تمام کارها انجام بشود ولی از این دانشگاه هیچ چیزی بیرون نیاید.

نکته مهم این است: ما باید به بخش دولتی و غیر دولتی آن توجه کنیم. بخش غیر دولتی دانشجو وارد دانشگاه میشود. خودش پولش را پرداخت می‌کند. اگر انصراف از تحصیل بدهد پولی است که از جیب خود دانشجو رفته ولی در بخش دولتی این سرمایه ملت است، این پول دولت است و متخصصینی است که از بودجه دولت تربیت شده‌اند و هر یک نفری که انصراف بدهد و نتواند در موقع مشخص تحصیلاتش را تمام کند برای دانشگاه این یک ضرر محسوب میشود. گذشته از آن که یک جای خالی می‌ماند و یک فرد با استعدادی که در خارج از دانشگاه بود و می‌توانست وارد دانشگاه بشود از تحصیلات محروم میشود. ما اینکه بیائیم اشکال را در آموزش و پرورش بدانیم. یکی از اشکالاتی که مطرح شد این اشکال به عقیده بنده ما از آموزش و پرورش سؤال نمی‌کردیم چرا؟ عنوان می‌کردند که دبیرهایی که در دانشگاهها تربیت میشوند، لیسانسیه که بیرون می‌آیند کیفیت مطلوب را ندارند. به این ترتیب ما در یک سیکل بسته‌ای قرار گرفتیم. آموزش و پرورش عنوان می‌کند که لیسانسیه‌های خوب نمی‌آیند که معلم‌های خوبی بشوند، آموزش عالی‌ها عنوان می‌کنند که دانش‌آموزان خوبی نمی‌آیند که دانشجویان خوبی بشوند. یعنی نهایتاً برای ملت چیزی که می‌ماند یک سیستم آموزش عالی است که هیچ بازدهی ندارد. گسترش

هست و کافی است که ما این وضع را با وضع قبل از انقلاب زمانی که نه انقلاب و نه جنگ بود مقایسه بکنیم و آن زمان سیاست ارزشی سهمیه بندی هم در آزمون وجود نداشت این نبود که ایشاگر و رزمنده را بخواهند با سهمیه ها وارد دانشگاهها بکنند. بیشتر اقشار مرفه از دانشگاهها برخوردار بودند. (رئیس - وقت شما هم تمام شد) چشم، در همان زمان هم ما ده تا بیست درصد از نظر کمیت و کیفیت فارغ التحصیلان مشروطی داشتیم. خوشبختانه بین سالهای ۶۸ تا ۷۲ فارغ التحصیلی ما سیر صعودی داشته و هم اکنون که من با شما صحبت می کنم در مقطع کارشناسی هشتاد و هفت و نیم درصد از دانشجویان کارشناسی ما ظرف پنج سال فارغ التحصیل میشوند. در دوره های تحصیلات تکمیلی ۹۹ درصد در طول مجاز تحصیل شان فارغ التحصیل میشوند. در این چهار سال گذشته ما هشتاد و چهار هزار و ششصد فارغ التحصیل در دوره های کارشناسی و بالاتر تقدیم مملکت کرده ایم.

از نظر کیفیت با اصلاحاتی که در آئین نامه های آموزشی به عمل آمد ما اجازه نداده ایم که هر دانشجویی مدرک بگیرد اگر که ضعیف بود طبق آئین نامه در مقطعی فارغ التحصیل شد مثلاً در مقطع پائین تر یا مدرک معادل گرفت که فقط از امتیازات استخدامی اش استفاده می کند. به این لحاظ قوت و اعتبار مدارک علمی کشور و سطح علمی دانشگاه از این نظر تضمین شده ما دانشجویانی داریم در دوره های تخصصی که تا هفده مقاله علمی در نشریات علمی دنیا دارند منتشر می کنند.

من این نکته را هم اضافه بکنم که واقعاً تلاش های همکاران ما در وزارت، مدیریت های دانشگاهی، اعضای هیأت علمی و همه دانشجویان دلسوز و متعهد بوده که یک مجموعه به هم پیوسته از فداکاری و ایثار و موفقیت را تشکیل داده، من باید به سهم خودم از همه آنها تشکر بکنم. اگر واقعاً در چهار چوب انگیزه ها و معیارهای علمی ما این نتایج و دست آوردها را بررسی بکنیم من قطعاً می دانم که بیشتر یا تمام نمایندگان محترم ما راضی خواهند شد و ما هم از همه شما و حسن ظن تان تشکر می کنیم. والسلام علیکم ورحمة الله.

رئیس - خیلی متشکر، آقای عباسپور شما قانع شدید؟

عباسپور - می خواستم کمی صحبت بکنم

رئیس - صحبت نه، فقط می فرمائید که قانع اگر شدید احتیاج به ارجاع به کمیسیون ندارد، اگر نه ما باید به کمیسیون ارجاع بدهیم.

عباسپور - به کمیسیون ارجاع بشود.

رئیس - بسیار خوب، خیلی متشکر به کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی ارجاع میشود.

۷ - دنباله رسیدگی به لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

رئیس - دستور بعدی را مطرح کنید.

منشی (باهر) - دنباله رسیدگی به گزارش شور دوم کمیسیون خاص در خصوص لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مطرح است.

رئیس - پیشنهادها را مطرح کنید.

منشی (انگجی) - آقایان مهندس نوروزی و دکتر کامران پیشنهاد کرده اند که ماده (۱۰) کلاً حذف بشود.

حسن کامران - بسم الله الرحمن الرحیم

در ماده (۱۰) به سازمان اجازه داده یک سری شرکتها را که لازم می بیند ایجاد بکند. این در واقع یک اشکالی دارد و اشکالش هم آن است که خوب مگر خودمان شرکت های دولتی نداریم؟ اگر در ارتباط با حمل و نقل هست، اگر در ارتباط با مخابرات است، اگر در ارتباط با پست هست خوب اگر شرکت های دولتی خودمان اشکال دارد که ندارد یا اگر دارد کم دارد ما بیائیم آنها را تقویت بکنیم. وقتی که ما آنها را تقویت بکنیم دیگر لزومی ندارد که بیائیم سازمان که در واقع اداره کننده منطقه است اجازه بدهیم یک ساختار اداری جدیدی هم ایجاد بکند، بعد مواجه با این بشویم که شرکت، شرکت حمل و نقل را دارد، مخابرات دارد، پست دارد و انواع شرکتها در پرتو همین ماده بوجود بیاورد. پس در واقع اگر که سازمان منطقه را می گوئیم سیاستگذار است، اداره کننده است، صحیح بنظر نمی رسد که اجازه بدهیم شرکت های را بوجود

تنها بخشی که هیچوقت تعطیل نشد، حالا در دوران جنگ فقط دانشگاهها بودند بدون وقفه کارشان را خوشبختانه ادامه دادند و ادای دین کردند ما باید قدرشناسی بکنیم.

در ارتباط با مبنای آن ارزیابی خسارت مادی ده میلیاردی که کردند. من فکر می کنم مبنای شان مخدوش بود یعنی براساس همان ۳۰ درصد مشروط و آن افت تحصیلی محاسبه کرده بودند. البته اگر ما بخواهیم از این نوع ارزیابی ها بکنیم ممکن است فرض کنید در سال ۶۹ هم طبق گزارش برنامه و بودجه در آموزش و پرورش ما صد میلیارد تومان افت تحصیلی خسارت داشته، منتها در ارتباط با دانشگاه این مسأله که ایشان فرمودند واقعاً احتیاج به تجدید نظر دارد در صحبت شان و مبنایش باید عوض بشود. از نظر کمبود دبیر که فرمودند، کسل فارغ التحصیلان دانشگاهی ما دوره های شبانه و حتی پیام نور مثل فارغ التحصیلان دانشگاه آزاد در اختیار آموزش و پرورش کشور هست که طبق ضوابط شان آنها را بورسیه بکنند. اگر مشکلاتی از نظر بورسیه کردن دارند آن دیگر متوجه ما نیست. ما دو دستی تقدیم می کنیم و حاضر هستیم که همه آنها را به آموزش و پرورش تقدیم بکنیم. اگر که ایشان بیشتر با ما تماس می گرفتند چه در کمیسیون چه در خود وزارت در ارتباط با کارشناسی ها ما قطعاً همه اطلاعات دقیق خودمان را در اختیار ایشان قرار می دادیم.

در ثانی توجه بکنید که ما الان در شرایط انقلاب اسلامی صحبت می کنیم از یک زاویه خاص نمی توانیم کیفیت را ارزیابی بکنیم به همه ابعاد علمی، فرهنگی، اجتماعی و انقلابی باید توجه بکنیم. سیاست هایی که مجلس محترم، شورای عالی انقلاب فرهنگی به حق از نظر سهمیه بندی ها اتخاذ کرده چیزی است که بالاخره سیاست های ارزشی نظام است و لازم الاجراست و ما آنرا باعث ارتقاء کیفی دانشگاه می دانیم البته باید آن تمهیدات لازم هم فراهم بشود.

و اما اقداماتی که ما طی چهار سال گذشته برای تقویت بنیه علمی داوطلبان ورود به دانشگاهها، بهبود وضعیت آموزشی دانشجویان و ارتقاء سطح علمی دانشگاهها و فارغ التحصیلان انجام داده ایم چیست؟ یکی همان دوره های شبانه روزی تقویتی چهار ماهه پیش دانشگاهی در نه استان محروم کشور از دو سال قبل به اینطرف هست که به تصویب دولت رسید. برای اینکه ما آنها را آماده ورود به دانشگاه بکنیم این در واقع بیشترین کمک به منطقه محروم است.

دوم تأسیس مجتمع های پیش دانشگاهی در هشت استان محروم کشور طی دو سال گذشته است استانهای سیستان و بلوچستان، هرمزگان، بوشهر، ایلام، لرستان، کردستان، کهگیلویه و بویراحمد و چهار محال و بختیاری برای کشف و پرورش استعداد های بومی و خلاق که بتوانند تا عالیترین درجه تخصصی تحصیل کنند و به منطقه محروم خودشان خدمت بکنند. در دانشگاه هم ما با افت آموزشی از این نظر روبرو نشویم این البته با کمک خود شما بود که در زمان بودجه ردیف های تأسیس این مجتمع ها را خود شما تصویب فرمودید.

سوم الزامی کردن کلاسهای تقویتی پیش دانشگاهی در داخل دانشگاهها است به مدت یک نیمسال تا دو نیمسال که برای کلیه دانشجویان ضعیف علی رغم بار مالی زیادی که برای خود وزارت فرهنگ و آموزش عالی داشت از سال گذشته ما الزامی کرده ایم و خود این البته یکسال به طول تحصیل خواه ناخواه اضافه می کند البته توجه علمی دارد.

چهارم رعایت دقیق ضوابط و مقررات آموزشی و تجدید نظر در مقررات آموزشی دوران جنگ آن تحصیلاتی که در زمان جنگ بود ما محدود کردیم چون دیگر الان زمان جنگ نیست و از نظر سنوات تحصیلی و تعداد واحدها الان انضباط بیشتری هست و دانشجو باید سریعتر خودش را فارغ التحصیل بکند. پنجم اصلاح شاخص مهم نسبت استاد به دانشجو هست که در ابتدای برنامه نسبت استاد به دانشجو یک روی بیست و پنج بود، در این زمان که با شما صحبت می کنم علی رغم گسترش سریع تعداد دانشجویان، نسبت استاد به دانشجو یک روی بیست شده. یعنی در واقع ما یک ارتقاء کیفی از نظر این نسبت مهم داریم.

ششم کنترل سطح مشروط دانشجویان هست بطوری که براساس آمار دقیق ابتدای سال ۷۲ میانگین کل درصد دانشجویان مشروط کل دانشگاهها ده درصد است این را ما محاسبه کردیم. البته دانشگاه تا دانشگاه فرق می کند ممکن است دانشگاه خاصی، دانشگاه صنعتی خاصی به دلیل خاصی سختگیری یا به هر دلیل دیگری میزانش بالا باشد ولی میانگین کلی مشروطی ها ده درصد

و منطقی اش این است که ما شرکت‌هایی که خودمان داریم همان شرکت‌ها بیایند کارهای سازمان را انجام بدهند درواقع هم تقویتی است برای شرکت‌های خودمان و هم اینکه شرکت‌های جدیدی به وجود نیامده. به این دلیل بنده پیشنهاد حذف ماده (۱۰) را داده‌ام، خیلی ممنون.

منشی - آقای عباسی، مخالف؛

عباسی - بسم الله الرحمن الرحيم

ما در مواد آتی این لایحه و همچنین نسبتاً در مواد گذشته که تصویب شده داریم که برای عمران و آبادانی و یا جلب سرمایه‌ها سازمان هر منطقه می‌تواند نسبت به تشکیل شرکت‌هایی اقدام کند.

آقای دکتر کاسران می‌فرمایند ما شرکت پست داریم، شرکت مخابرات داریم، شرکت برق داریم، شرکت آب و فاضلاب داریم بنابراین نیازی نیست که دیگر سازمان بیاید شرکتی را دایر بکند! اگر نیازی نیست که شرکتی دایر بکند اصلاً منطقه آزاد را می‌خواهیم چکارش بکنیم؟ یعنی در مناطق آزاد فقط و فقط بیایند کارت بازرگانی بگیرند و اقدام به ورود جنس بکنند. کل کارمناطق آزاد این خواهد شد!

اگر بنا است این ماده حذف بشود کل مواد آتی هم باید حذف بشود چون به مناطق اجازه داده شده و باید هم باشد که با شرکت‌های خارجی و سرمایه‌گذاران خارج از کشور مشارکت داشته باشد. اگر آقایان بگویند که نه، در آن مواد هم اصلاح می‌کنیم و شرکت‌های خارجی مستقیماً و مستقلاً بیایند شرکت‌هایی را تأسیس بکنند اینکه ضررش بیشتر است. اگر دولت هیچ سهمی در شرکت‌هایی که با سرمایه اتباع کشورهای دیگر که در آنجا راه می‌افتد نداشته باشد حق هیچ گونه اظهار نظر، حق هیچ گونه کنترل، حق هیچ گونه نظارتی نخواهد داشت. هر شرکتی می‌آید آنجا وارد میشود به عنوان اینکه منطقه آزاد است سازمان هم نه می‌تواند ممانعت بکند و نه می‌تواند کنترل بکند. می‌گویند اینجا از نظر قانون منطقه آزاد اعلام شده، بنابراین ما حق سرمایه‌گذاری در هر رشته‌ای هم که خواستیم (خوبی اش این است) و لویه ضرر کلان کشور باشد، و لویه ضرر واحدهای تولیدی داخلی باشد و احیاناً خدای نخواسته به ضرر کارخانجاتی باشد که از نظر مائولیدات آنها حرام است... خوب این خلاف فلسفه‌ای است که خود آقای دکتر کاسران با اصول خاصی که دارند (ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک که مرتب می‌گویند) این برخلاف آن حکمتی است که ایشان نظر دارند. شما اگر می‌خواهید این ماده را حذف کنید اشکالی ندارد باید ماده الحاقی بیاورید و همه این مواد را حذف کنید یعنی یک تک ماده که «در سه نقطه کشور مناطق آزاد فقط تجاری دایر میشود»، والسلام. دیگر این همه بحث؟ نمی‌خواهد. شما راجع به نیروی انسانی و در ماده قبلی (همین ماده ۹) داشتید که عزل و نصب مسؤولین مخصوصاً انتصاب مسؤولین در آنجا با رعایت حقوق طرفین، یعنی هم دولت به عنوان عالی و حاکم و هم سازمان مناطق آزاد به عنوان خدمتگزار باید انجام بگیرد. اگر اینها ممنوع باشند از سرمایه‌گذاری و تشکیل شرکت ضررش به مراتب... نه بیشتر اصلاً ضرر دارد، صحبت بیشتر و کمتر دیگر نیست. هر کسی می‌تواند هر شرکتی را به هر شکلی دایر بکند و هیچکس هم حق ممانعت ندارد، حق نظارت ندارد، حق کنترل ندارد، حق اسرونی ندارد. بعد چه خواهد شد؟ از طرفی شاید سازمان وقتی خواست شرکتی را تشکیل بدهد به این نتیجه رسید که (چون شورایی عالی در رأس است) باید از نیروهای داخلی، از شرکت‌های موجود در داخل کشور استفاده بکنند شاید این ضوابط را شورایی عالی نظارت گذاشت! اما اگر این ماده حذف بشود سازمان مطلق العنان تر میشود. خدای نخواسته به هر شرکت خارجی که اصلاح هدف شوم اخلاقی هم داشته باشد می‌تواند مجوز بدهد و مجوز هم که ندهد او می‌تواند با زور قانون تحت عنوان حق قانونی و حقوق مندرج در این لایحه اقدام بکند (رئیس - وقت شما تمام شد). بنابراین این ضرر دارد، به نفع نیست و به هیچ عنوان نمایندگان محترم به این رأی نخواهند داد، قبلاً هم در کمیسیون تصویب شده، آقایان هم در آنجا صحبت‌شان را کرده‌اند. والسلام.

رئیس - خیلی متشکر، موافق؟

منشی - آقای نوروزی، موافق؛

عبدالله نوروزی - بسم الله الرحمن الرحيم.

مجلس محترم حساسیت لازم را چه در طی یک ساله دوره چهارم چه در دوره‌های قبل نسبت به تشکیل شرکت‌های اقماری خوشبختانه نشان داده و

یافشاری هم روی عدم تشکیل آنها کرده و همه دستگاه‌هایی که آورده‌اند چه سازمانهای دولتی، چه سازمانهای وابسته به دولت برای تشکیل شرکت‌های اقماری تحت پوشش مجلس رأی نداده، سوابقش هم زیاد هست. فلسفه اش را هم خود مجلس بهتر می‌داند. بهم ریختگی و استفاده‌های نامعقولی که از امکانات بیت‌المال بدون حساب و کتاب بدون کنترل ترازهای مالی، بدون پرداخت‌های مالیات، بدون تأدیه حقوق دولت، بدون اینکه نسبت واگذاری امکانات از یک طرف از منابع عمومی کشور و بازپس دهی آن از سوی دیگر از طریق آن شرکت‌ها وجود داشته باشد اصولاً فلسفه‌ای که برای تشکیل این شرکت‌ها و سازمانها دارند می‌آیند برای اینکه بتوانند هرگونه فعالیت غیر ضابطه‌ای و غیر کنترلی را داشته باشند و از یک سو حقوقهای کلان پرداخت کنند و از سوی دیگر از منابع و درآمدهای آن دخل و خرج‌های مختلفی بکنند که در هیچ جایگاهی ثبت و ضبط نشود، توزیع امکانات برداشتن و انتقال امکانات و منابع عمومی کشور و تزریق کردنش به درون آنها. شمای بعضی از شرکت‌های اقماری را می‌بینید که فرضاً پلاک ماشینشان تهران ۵۱ هست و از امکانات عمومی کشور در آن شرکت رفته ولی در ردیف‌های مالی کشور کجا ثبت شده؟ دخل و خرجشان به چه ترتیب است، رسیدگی به درآمد و هزینه شرکت‌ها در کجا است؟ از سوی دیگر اتفاق افتاده و دیده‌ایم متأسفانه به دلیل همین تعداد زیادی که در این زیرمجموعه‌ها وجود دارد و از کنترل عمومی کشور هم خارج هست سوءاستفاده‌های مختلفی هم میشود. بسیاری از این دستگاه‌ها زمینه فعالیت بستگان و وابستگان‌شان را فراهم می‌کنند و آنها را با شکل‌های مختلف دعوت می‌کنند و امکانات را به آنها می‌دهند بعد هم درآمدهایی که درمی‌آید مصرف می‌کنند. این از نظر بهم ریختگی و گسیختگی در نظام مالی کشور و در هزینه‌هایی که در این کشور صورت می‌گیرد به شدت زیان‌آور و خطرناک است. ما آثار شوم این قضیه را دیده‌ایم. هر روز هرچه ما نظام هماهنگ پرداخت و مثلاً حقوقها را بالا بینیم، می‌بینیم از جای دیگر سوراخ میشود و بهر حال یک مطابقت و برابری صورت نمی‌گیرد. این ناشی از چیست؟ ناشی از جاذبه‌های کاذب و غلطی است که در جنب این جور مسائل وجود دارد و فرار دستگاه‌های اجرایی کشور از حساب و کتاب و دیوان محاسبات و کنترل‌های مالی کشور است.

حالا این مجموعه هم به همین ترتیب است، سوابق قضیه وجود دارد. از همکاران محترم خواهش می‌کنم که به خاطر حفظ شئون مالی کشور، به خاطر حفظ تراز مالی کشور، به خاطر حفظ سلامت اقتصادی کشور با حساسیت به مطالب نگاه بکنید. بیایند مدارک را ببینند که منابع به وابستگان به چه ترتیب واگذار شده، به چه ترتیب سوءاستفاده از امکانات شده. امکانات از درون تشکیلات مملکت، از درآمد عمومی کشور، سرمایه‌های عمومی کشور بیرون رفته و در آن شرکت‌ها، ولی از آن طرف قضیه به نام شخص ثبت شده اصلاً این جزو وظایف کارشان نیست، اصلاً چرا بایستی این قضیه را به وجود بیاورند؟ (رئیس - وقت حضرتعالی هم تمام شد) چشم، و ما آثار شوم این قضیه را دیده‌ایم. شما بیایید در این چند ساله درآمد هزینه‌های کشور را نگاه بکنید ببینید که ما چه ضرر هنگفت و چه نگرانی‌هایی از این سیستم کار داشتیم به خاطر اینکه به دست خودمان... فردا هم هرچه اتفاق بیفتد می‌گوئیم چرا؟ می‌گویند آقا خودتان تصویب کرده‌اید. این دقیقاً اتفاق افتاده، می‌گویند خودتان تصویب کرده‌اید و ما خودمان فردا باید جوابگوی قضیه باشیم.

استدعای من این است که با حساسیت و با دقت به این مطلب عنایت بکنید که ما در پیش خدا، در پیش مردم و در پیش آینده شرمند نباشیم.

رئیس - کمیسیون؛

سید اسماعیل داودی شمسی (نایب رئیس کمیسیون خاص) -

بسم الله الرحمن الرحيم

کمیسیون به دلایل مختلف با این پیشنهاد مخالف است.

اولا پیشنهاد دهنده فرمودند که اگر سازمان سیاستگذار است و اداره کننده، صحیح نیست که خودش بیاورد تجارت بشود و شرکت به وجود بیاورد.

من عرض می‌کنم که اولاً سازمان یعنی سازمان مناطق آزاد یا هر منطقه آزاد سیاستگذار نیست. سیاستگذار کلی مجلس هست و سیاستگذاری این سازمانها هم شورای عالی است و سازمان کارهای سامان دهی این مناطق و سرپرستی و نظارت آن وظایف متعددی که برایش پیش‌بینی کردیم آنها را باید انجام بدهد. گفتند اگر اداره کننده است! سازمان باید منطقه را اداره بکند. «اداره بکند»

به معنی اینکه سرپرستی بکند نه به معنی اینکه یک کاراداری انجام بدهد. چرا؟

برای اینکه با این هدفی که ما اینجا آورده ایم سازمان بایستی کارهای مختلف اقتصادی را سازمان بدهد و سروسامان ببخشد. بنابراین احتیاج دارد که یکسری کارهای خدماتی بکند، حتی اگر کار تجاری ندارد.

موافق محترم یا پیشنهاد دهنده محترم فرمودند که بخش خصوصی باید برود آنجا شرکتها را تأسیس کند. اگر بخش خصوصی آمد و در بعضی از این رشته ها این کار را نکرد، ما تجربه ای که داریم در همین کیش که چند سال است دارد کار می کند در بعضی رشته ها خیلی داوطلب دارد، بخش خصوصی رفته سرمایه گذاری کرده در بعضی از کارهای خدماتی و کارهای خیلی ضروری وزیر بنائی اصلاً بخش خصوصی نرفته. بنابراین باید بخش دولتی برود. بعضی هایش هم ممکن است که سازمان این کار را انجام بدهد که من برای اینکه وقت نگیرد دیگر مثال نمی آورم و کاملاً روشن است.

از طرفی ما در مواد ۶ و ۷ شرکت های تابعه را عنوان کردیم. اصلاً عنوان کردیم که مثلاً شورای عالی برای شرکت های تابعه اسانسه بنویسد. نگرانی هایی که مطرح کردند البته ممکن است که اشتباهاتی بشود ولی بایستی نظارت کرد. نمیشود دست و بالشان را بست و گفته بشود که شما شرکت تأسیس نکنید، شعبه تأسیس نکنید. چرا؟ برای اینکه ممکن است در آن شعبه کسی سوء استفاده کند یا از بستگان مدیران سازمان برون آنجا عضو بشوند.

اولاً راجع به این مطلب که گفته شده ما یک ماده ای پیش بینی کرده ایم. بعداً میرسیم به اینکه گفتیم از بستگان درجه اول تمام کسانی که در این سازمانها کار می کنند بایستی آنجا دارای شرکت باشند.

ثانیاً بایستی سیستم های کنترل بر شرکتها را زیاد بکنیم، نه اینکه بیائیم بگوئیم کلاً ممنوع. بنابراین اگر ما ممنوع بکنیم چون سازمانهای بزرگی میشود در مدیریت سازمانهای بزرگ ما نمیتوانیم دستشان را ببندیم که بگوئیم تشکیلاتشان را درست نکنید، شرکت درست نکنید. اگر هم مثلاً کسی نفرت هتل بسازد، کسی نفرت کار حمل و نقل انجام بدهد اینها مجبورند فوری به یک شکلی این کار را انجام بدهند دستشان را نباید ببندیم، باید بیائیم قانون نحوه نظارت بر کل شرکتها را (از جمله شرکت های دولتی را) اگر لازم است اصلاح بکنیم و دستگاه های نظارت کننده را تقویت بکنیم.

بنابراین ما با این مخالفیم و تقاضا می کنیم که به این رأی داده نشود. چرا، برای اینکه اگر این حذف بشود دوباره دولت باید به یک طریقی برود راه پیدا بکند که شرکت درست بکند و اسانسه بنویسد.

رئیس - خیلی متشکر، دولت :

مرتضی الویری (مشاور رئیس جمهور در مناطق آزاد) - بسم الله الرحمن الرحیم در تکمیل مطالبی که جناب آقای داودی شمس دادند دو نکته را من اضافه بکنم.

اگر اجازه تشکیل شرکت های تابعه را ما ندهیم به دلیل اینکه سازمان اداره کننده مجبور است که کارهایی را که بخش خصوصی تمایلی به سرمایه گذاری ندارد در آنجا انجام بدهد خودش انجام بدهد بنابراین نتیجه این کار گسترش و بزرگ شدن شرکت اصلی خواهد شد. اگر سازمان اداره کننده خودش خیلی بزرگتر بشود این به مراتب هزینه های بیشتری خواهد داشت تا متناسب با کارهای دیگر شرکت های فرعی در کنارش وجود داشته باشد.

لذا اگر از بعد گستردگی کار و بزرگ شدن یک شرکت دولتی تلفی بکنیم یقیناً حذف این ماده به ضرر خواهد بود. یعنی موجب گسترش و بزرگ شدن سازمان اداره کننده میشود.

نکته دیگر اینکه حذف این ماده (۷) تعارض دارد. ماده (۷) را قبلاً نمایندگان تصویب کرده اند و در آنجا شرکت های وابسته قید شده است. بنابراین چطور ممکن است یک ماده ای را ماقبل تصویب کرده باشیم بعد همان شرکت های وابسته را در اینجا اصلاً به کلی حذف بکنیم. آنوقت با مصوبه دو روز قبل تعارض پیدا می کند.

رئیس - خیلی متشکر، حضار (با توجه به اینکه ۹ نفر هم کارت ندارند) ۱۸۹ نفر، پیشنهاد را قرائت بفرمائید.

منشی - پیشنهاد حذف ماده (۱۰) از لایحه پیشنهادی است.

رئیس - پیشنهاد، حذف ماده (۱۰) هست که آقای کامران داده اند. نمایندگان که با حذف ماده (۱۰) موافق هستند قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

منشی (انگجی) - آقای عباسی در ماده (۱۰) سطر دوم پیشنهاد کرده اند

که جمله «طبق موازین قانون تجارت تشکیل می شود» حذف گردد. آقای عباسی توضیح بفرمائید.

عباسی - بسم الله الرحمن الرحیم

دلیل این پیشنهاد این است که یک مقدار این ماده از نظر سبک نویسندگی و قانونی نارساست «سازمان هر منطقه مجاز است با تصویب شورای عالی نسبت به تشکیل شرکت های لازم که طبق موازین قانون تجارت تشکیل می شود اقدام نماید».

عبارات این متن سلیس و روان نیست و در آن تکرار بیمورد هست و موضوع مهمتر و دلیل اصلی اینکه این ماده اگر به همین شکل تصویب بشود با ماده (۷) که تصویب شده متضاد خواهد بود در ماده (۷) مجلس به سازمان اجازه داده که نسبت به شرکت ها تصمیم بگیرد و اسانسه های مربوط نوشته بشود و در موارد پیش بینی نشده در این قانون اسانسه تابع قانون تجارت خواهد بود. این در ماده (۷) است که تصویب هم شده به همین صورت، در این ماده پیشنهاد شده که طبق موازین قانون تجارت یعنی منحصرأ تشکیل شرکت باید طبق قانون تجارت باشد و این با آنکه طبق این لایحه یا طبق اسانسه ای که تصویب خواهد شد و اگر در این قانون که در دست بررسی است و در اسانسه ها هم پیش بینی نشده طبق قانون تجارت یعنی سه راه گذاشته قانون فعلی که در دست بررسی است اسانسه ای که اختیار تصویب آنرا به دولت واگذار کرده اند و در صورت عدم پیش بینی در هر یک از این دو برابر قانون تجارت در این ماده منحصرأ تشکیل شرکت به صورت قانون تجارت پیش بینی شده و ماده (۱۰) با ماده (۷) مبیانت دارد و در عمل دچار دردسر و مشکل خواهند بود اگر به ماده (۷) عمل کنند ماده (۱۰) بلا اثر خواهد بود اگر به ماده (۱۰) عمل کنند ماده (۷) بی اثر خواهد بود و دیگر نه اسانسه ای می خواهد و نه حتی مواردی از خود این قانون که قبلاً هم چیزی به اجازه تأسیس شرکت داده شده بنابراین در ماده (۷) کاملاً پیش بینی شده طبق این قانون و یا اسانسه و اگر نه برابر قانون تجارت نه تنها نیازی به ذکر این نیست بلکه مخل قانون گذاری و نحوه قانون هم هست والسلام.

رئیس - مخالف ثبت نام نکرده، موافق هم صحبت نمی فرمایند، کمیسیون سید اسماعیل داودی شمس (نایب رئیس کمیسیون خاص) - نظری نداریم.

رئیس - دولت :

مرتضی الویری (مشاور رئیس جمهور در مناطق آزاد) - ما هم نظری نداریم.

رئیس - پیشنهاد را برای رأی گیری قرائت بفرمائید.

منشی (انگجی) - پیشنهاد آقای عباسی به این شکل است جمله «طبق موازین قانون تجارت تشکیل میشود» از ماده (۱۰) حذف شود.

رئیس - حضار ۱۹۰ نفر، نمایندگان محترمی که با این پیشنهاد موافقت قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. اصل ماده را قرائت بفرمائید.

(به شرح زیر خوانده شد)

ماده (۱۰) - سازمان هر منطقه مجاز است با تصویب شورای عالی نسبت به تشکیل شرکت های لازم که طبق موازین قانون تجارت تشکیل میشود اقدام نماید.

رئیس - تعداد ۱۹۱ نفر، نمایندگان محترمی که با ماده (۱۰) موافق هستند قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. جلسه به عنوان تنفس تعطیل میشود، لطفاً بعد از تنفس زودتر تشریف بیاورید.

(جلسه ساعت ۱۰/۳۰ به عنوان تنفس تعطیل و مجدداً ساعت ۱۱/۱۵ به ریاست آقای ناطق نوری تشکیل شد.)

رئیس - بسم الله الرحمن الرحیم

جلسه برای ادامه مذاکرات رسمی است، دستور را ادامه بدهید.

۸ - اعلام وصول طرح قانونی اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی

کشاورزی مصوب ۲۱ شهریور ماه ۱۳۶۸ با قید دو فوریت و تصویب

دو فوریت آن

منشی - طرح قانونی اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی مصوب ۲۱ شهریور ماه ۱۳۶۸ با قید دو فوریت رسیده است که فوریت آن مطرح است، آقای صیقلی درباره فوریت آن توضیح می فرمایند.

پرویز صیقلی کومله - بسم الله الرحمن الرحیم

مجلس
نوغانند
محصول
یکطرف
می کشش
خودشا
مدت
خودشا
دولت
دولت
داده که
تا امروز
عرضه
شما این
نوغانند
بود که
و قیمت
در این
در ۷۱
مقدار
فوریت
به پیچ
بخرد
و بخش
نمایند
سیستم
نگرفته
کردن
رابطه
همزمان
آئین نا
وفوت
الان
که ا
تعطیل
این م
تخم ن
سال
می تو
گذشت
برای
که ب
و ایر

مسأله‌ای است که می‌توانسته بایک مذاکراتی که فی‌مابین نمایندگان آن منطقه با دولت، با وزارتخانه‌های مربوطه انجام بگیرد چه بسا حل بشود. اگر دولت امکان دارد، توان دارد، بودجه دارد، کشتش دارد که آنچه که شما میخواهید انجام بدهد که خوب بدون طرح هم می‌شد انجام بشود. و اگر دولت این توان و امکان را ندارد شما در این طرح چگونه خواسته‌اید بار مالی آن را حل بکنید؟ (وقتی دولت نتواند!) بنابراین اصلاً این مسأله نیازی به طرح نداشته تا برسد به اینکه دوفوریتی باشد.

نکته دیگری که قابل عرض است این است که اگر شما میخواهید دوفوریتی در مجلس مطرح کنید اولاً حق اینهمه لوایح و طرحهایی که اینقدر مجلس روی آن کار کرده ضایع میشود و ثانیاً کمیسیون کشاورزی که باید بررسی و اظهار نظر کند فرصت ندارد و اصلاً به کمیسیون ارجاع نمیشود تا اینکه بخواهند نظر کارشناسی خودش را بدهد. بنابراین من با این دلایل با دوفوریت طرح مخالف هستم.

رئیس - موافق؟

منشی - آقای نوبخت، موافق:

محمدباقر نوبخت حقیقی - بسم الله الرحمن الرحيم.

ضمن پاسخ به سه اشکالی که مخالف محترم گرفت من در خصوص ضرورت فوریت این طرح با شما صحبت می‌کنم.

محصول نوغان اخیراً و طی چند روز آینده بطور کامل وارد بازار خواهد شد. نوغان محصولی نیست که بشود آن را انبار کرد. خیلی سریع آسیب می‌بیند و فاسد میشود.

متأسفانه عده‌ای سودجو از فرصتی که ایجاد شد از کشورهای آسیای میانه و جمهوری‌های تازه استقلال یافته مقادیر قابل توجهی نوغان را که شکل و وضع ظاهری آن مشابه نوغان گیلان هست وارد کرده. شکل این نوغان درست است ولی از نظر کیفیت بسیار نامرغوب هست. از این نوع بازار را پر کرده‌اند. الان که نوغان داران آمده‌اند و نوغانشان را عرضه کرده‌اند با اشباع بازار مواجه شده‌اند. از آنجائی که نوعاً خریدار نوغان خود شرکتهای دولتی هست، بحث ما این است که اگر در این فوریت نیایم و آن شرکتهای دولتی ملزم به خرید نوغان نکنیم این نوغان تا هفته دیگر کاملاً از بین خواهد رفت و یک صنعت ابریشم که در کشورهای دیگر حتی به آن سوسید داده میشود، در ایران از بین خواهد رفت. شما وضعیت شالی کاری را امسال در جریان هستید که باتوجه به گران بودن قیمت کود و سموم درجه وضعیتی است. اجازه نفرمائید که نوغاندارانی که در قطب کشاورزی کشور شما زندگی می‌کنند به این ترتیب متضرر بشوند. اینکه چرا ما این را قبل نیاوردیم، ما پیش‌بینی نمی‌کردیم که یک عده سوداگر دقیقاً در این ایام پله‌ها را از این کشورها وارد ایران بکنند و ما مواجه با این وضعیت نامناسب بشویم، وگرنه آقای موحدی ساوجی! این طرح را پیشتر می‌دادیم!

اینکه اگر دولت بخواهد این کار را بکند شما یک وظیفه‌ای در رابطه کشاورزها دارید...

رئیس - آقای نوبخت ببخشید، در طرح کشمش هم هست، تنها نوغان بحث نیست.

محمد باقر نوبخت - بله، حالا چون من نمی‌خواهم که خیلی روی اصل طرح صحبت بکنم...

موحدی ساوجی - در گیلان کشمش نیست.

محمد باقر نوبخت - آقای موحدی اگر عنایت بکنند، شما نماینده کشاورزان هستید، ما نمایندگان طبق اصل ۸۴ قانون اساسی در برابر ملت مسؤول هستیم. وقتی احساس بکنیم یک چنین حادثه‌ای در حال اتفاق هست، چنین ضرری دارد بر کشاورزان وارد میشود، ما نمایندگانی که از نزدیک شاهد این جریان هستیم شما میخواهید این حق را از ما بگیرید؟ و ما این طرح را ندهیم و از آنها دفاع نکنیم؟

بحث دیگر این است که حق دیگر طرحها ضایع میشود لوایحی که میخواهد در مجلس رسیدگی بشود. کل رسیدگی این نیم ساعت یا یک ساعت طول خواهد کشید. آیا ما حاضر نشویم یک ساعت وقتمان را بگذاریم تا از ضرر فراوانی که کشاورزان و نوغانداران میخواهند در آینده نزدیک از آن متضرر بشوند جلوگیری کنیم؟ اگر وقت مجلس به این کار اختصاص داده نشود به چه کار

اصل طرح در مورد اصلاح قانونی است که در سال ۱۳۶۸ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و آنهم حمایت از اقشار کشور بخصوص کشاورزان و نوغانداران عزیز ایران بود اسم طرح هم طرح قانونی اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی است. قید دوفوریت هم به این دلیل است که از یکطرف تعطیلات تابستانی مجلس در هفته آینده شروع میشود و یک ماه طول می‌کشد. از طرف دیگر نوغانداران براساس عادات سالهای گذشته میخواهند محصول خودشان را به بازار عرضه کنند. زمان عرضه بازار همین روزها شروع میشود به مدت ۱۵ روز، یعنی درست در زمان تعطیلات مجلس نوغانداران پله‌های خودشان را به بازار عرضه می‌کنند. علت اساسی این است که این محصول را دولت بانرخ تضمینی اعلام کند به این صورت است که در سالهای بعد از انقلاب دولت جهت حمایت و توسعه نوغانداری و نوغانداران کشور تلاش گسترده‌ای را انجام داده که امروز ما به جرأت می‌توانیم بگوئیم که عملکرد دولت در سالهای گذشته تا امروز به این صورت است که بیش از ۱۷ هزار جعبه تخم نوغان به نوغانداران عرضه میشود. اگر بطور متوسط در هر جعبه تخم نوغان ۳ کیلو پیله تر تولید بشود شما این رقم را محاسبه کنید که پیش از انقلاب به این صورت نبود. یعنی هر روز نوغانداران مستأصل‌تر از سالهای گذشته می‌شدند. حمایت دولت در این جهت بود که خودش در این ایام وارد بازار می‌شد و با بخش خصوصی رقابت می‌کرد و قیمت واقعی یک کیلو پیله در بازار بخوبی خودش را نشان می‌داد و نوغاندار در این رابطه متضرر نمی‌شد. سالهای ۶۹ و ۷۰ را شما بررسی بفرمائید. در سال ۷۱ دولت به آن صورت مثل سالهای ۶۸، ۶۹، ۷۰ و گذشته وارد بازار نشد. یک مقدار ضعیف‌تر برخورد کرد که قیمت این محصول بسیار پائین آمد...

رئیس - حالا شما تا اینجا که صحبت فرمودید کجای آن در رابطه با فوریت بود؟

پرویز صیقلی - در رابطه با همین فوریت است که امسال دولت (باتوجه به پیگیری مجمع نمایندگان) حاضر نیست که این محصول را مثل سالهای گذشته بخرد و به صنایع روستائی، جهاد سازندگی و شرکت فرش ایران تحویل بدهد. امسال دولت بکلی پای خودش را کنار کشیده و قیمت بسیار پائین است و بخش خصوصی هم در این رابطه رغبتی به خرید پیله از خودش نشان نمی‌دهد. ما حاضر بودیم که به صورت نامه که توسط مجمع نمایندگان گیلان به کمک نمایندگان مازنداران و خراسان خدمت رئیس جمهور محبوب دادیم از همان طریق سیستم بانکی مثل سالهای گذشته خریداری کند که عملاً تا امروز این کار انجام نگرفته و تنها ملجاء و پناهگاه ما مجلس شورای اسلامی است که با تضمینی کردن خرید پیله دولت هم وارد بازار بشود و نرخ واقعی پیله مشخص بشود. دلیل فوریت هم این است که امسال واقعاً دولت پای خودش را در این رابطه کنار کشیده.

و از طرف دیگر تعطیلات رسمی تابستانی مجلس هم شروع میشود که همزمان با فروش پیله نوغانداران در منطقه است. این دوتا علت را که شما در آئین نامه هم مراجعه بفرمائید نوشته که «تصویب آن از لحاظ امکان وقوع خسارت و فوت فرصت! یعنی هم نوغانداران منطقه خسارت می‌بینند و هم این فرصتی که الان هست از دست میرود که مطابق با آئین نامه هم ما اعلام دوفوریت کردیم که ان شاء الله مجلس رأی موافق را در این جهت خواهد داد.

رئیس - آقای موحدی ساوجی، مخالف:

علی موحدی ساوجی - بسم الله الرحمن الرحيم.

مهمترین استدلالی که برادرمان برای این دوفوریت داشت این بود که تعطیلات تابستانی مجلس نزدیک است و اگر دوفوریتی نباشد قبل از تابستان این مسأله تصویب نمی‌شود.

ما از آقای صیقلی و بعضی از نمایندگان محترم دیگری که به مسأله نوغان و تخم نوغان ارتباط پیدا می‌کنند که یک مسأله منطقه‌ای هست سؤال می‌کنیم از سال گذشته تا به حال در زمستان، در فصل بهار اینهمه وقت که گذشت، شما می‌توانستید یک طرحی را در گذشته بیاورید. (اگر لازم می‌دانستید!) چرا گذاشته‌اید حالا که نزدیک تابستان شده فرض کنید یک هفته از کار مجلس برای تعطیلات تابستانی ممکن است بیشتر باقی نباشد یک طرح دوفوریتی آورده‌اید که بخواهید دست و پای مجلس را در این مسأله ببندید!

اما نکته دیگر این است که از توضیحاتی که جناب آقای صیقلی دادند و این توضیحات در رابطه با محتوای طرح بود این استفاده می‌شد که یک

مهم دیگری خواهد بود؟

من از شما خواهش می‌کنم به خاطر اینکه گروهی از نوغانداران را از این وضعیت نجات بدهید اجازه بفرمائید ما وارد قضیه بشویم. بحث طوری است که ... ما منابع مالی را هم گرفته‌ایم اصلاً بار مالی برای دولت ندارد چون یک تضمین است. دولت از این طرف می‌گیرد به آن شرکتها می‌فروشد، مجدداً نقدینگی را هم تأمین می‌کند.

ما با دیدگاه بودجه‌ای به قضیه هم التفات کرده‌ایم، مشکلی ندارد و من خواهش می‌کنم اگر شما به آن رأی ندهید بدانید که گروهی از کشاورزان و نوغانداران ضررهای غیرقابل جبرانی را متأسفانه امسال خواهند دید که می‌تواند به بسته شدن و راکد ماندن صنعت ابریشم در ایران که یک صنعت نوپا و یک صنعت بسیار پربار است منجر بشود.

رئیس - خیلی متشکر. حضار ۱۹۱ نفر، نمایندگان محترمی که با دو فوریت این طرح موافق هستند قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۹ - ادامه رسیدگی به لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد

تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

رئیس - دستور قبلی را ادامه بدهید.

منشی (باهنر) - دنباله رسیدگی به گزارش شور دوم کمیسیون خاص در خصوص لایحه چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مطرح است.

در ماده (۱۱) آقای موحدی ساوجی پیشنهاد کرده‌اند در سطر اول ماده (۱۱) جمله «با رعایت قانون اساسی و قوانین و مقررات این قانون» اضافه شود.

علی موحدی ساوجی - بسم الله الرحمن الرحیم

من ماده (۱۱) را برای اینکه نمایندگان محترم نسبت به اصل ماده حضور ذهن پیدا کنند می‌خوانم: «سازمان و شرکت‌های تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی منعقد نمایند و با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای انجام طرحهای عمرانی و تولیدی مشارکت کنند اختلافها و دعاوی ناشی از قراردادهای منعقد شده حسب توافقات و تعهدهای قراردادی دو طرف رسیدگی و حل و فصل میشود» در این ماده (۱۱) اختیاراتی را و اجازه‌ای را به سازمان مناطق آزاد (حالا در هر منطقه‌ای یک سازمانی است) داده شده که در قانون اساسی ما چندین اصل درباره این مطالب داریم شما عنایت دارید یکی انعقاد قراردادها با اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و داخلی مسئله‌ای نیست اما با اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی سازمان میتواند قراردادهایی را منعقد کند اشخاص حقوقی خارجی شامل وزارتخانه‌ها، دولت و سازمانهای کشورهای خارجی میشود این یک.

مطلب دوم مشارکت خارجی‌ان در سرمایه‌گذاری در این سازمان یعنی کشورهای خارجی سرمایه‌گذاری کنند.

مسئله سوم، اختلافها و دعاوی که از قبل این قراردادها پیدا می‌شود چه جوری با آن برخورد کنند.

سه تا مطلب عمده است البته بنده با اصل مطلب موافقم یعنی هم با انعقاد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی هم با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی در سرمایه‌گذاری هیچ اشکالی ندارد و در مواردی که اختلاف است بالاخره باید به این اختلافات و دعاوی طبق قانون رسیدگی بشود. اما در اینجا پیشنهاد من این است که باید قانون اساسی رعایت بشود من فکر نمی‌کنم که نماینده مجلسی باشد یا در دولت کسی باشد که نخواهد حرمت قانون اساسی را رعایت بکند. ما در اینجا چیزی نگفته‌ایم غیر از این قید که با رعایت قانون اساسی و قوانین و مقررات کشور و در اینجا لازم است این نکته را عرض کنم اگر انعقاد این قراردادها طبق قانون اساسی نیازی به تصویب دولت و مجلس نداشته باشد که ندارد اگر نیاز هم داشته باشد وقتی ما می‌گوئیم طبق قانون اساسی باید قانون اساسی کاملاً مراعات بشود بنابراین خواهش میکنم نمایندگان محترم به این پیشنهاد عنایت کنند والسلام.

منشی - مخالف، آقای قشقای:

حسن قشقای - بسم الله الرحمن الرحیم

من دو تا نکته را در پاسخ به فرمایشات جناب آقای موحدی ساوجی عرض بکنم یکی اینکه همین الان در داخل کشور قراردادهایی که توسط سازمانها و شرکت‌های دولتی دارد بسته میشود آیا در قوانینش این قید آمده «با مراعات قانون اساسی» آنهایی که در داخل حالا بحث منطقه آزاد را نداریم یک چنین

قیدی نیامده و من معتقدم که خوب هم شده نیامده بخاطر اینکه اولاً مراعات قانون اساسی که باید باشد مگر میشود خلاف قانون اساسی شما اگر در هر ماده‌ای در هر موضوعی این قید را بیاورید با مراعات قانون اساسی باشد ممکن است اصلاً این شبهه ایجاد بشود پس در مواردی که ذکر نشده میشود خلاف قانون اساسی باشد مگر در بسیاری از قوانینی که ما اینجا تصویب می‌کنیم یا قراردادهایی که الان با شرکت‌های خارجی دارد بسته میشود براساس مبانی قانونی مصوب، قید «مراعات قانون اساسی» شده ولی این اظهار من الشمس است یک چیز روشنی است بلکه بر عکس ممکن است این شبهه ایجاد بشود شما که می‌گوئید مراعات قانون اساسی پس در مواردی غیر از مواردی که احصاء نمیشود ممکن است خلاف قانون ما بشود این یک مطلب.

مطلب دوم اینکه این قدرت انطباق دست کیست؟ ببینید شما اساسنامه را و همچنین تدوین آئین نامه شورای عالی و هر سازمان را حداکثر به نظر هیأت وزیران وابسته کرده‌اید. هیأت وزیران هم باز حداکثر آن مرجع تنفیذ انطباق با قانون همین بررسی هیأت اجرائی تصویب مصوبات دولت با قوانین است که طبق قانون اساسی زیر نظر ریاست محترم مجلس انجام میشود و الان دارد عملی میشود شما می‌گوئید مراعات قانون اساسی به چه شکل مکانیزمش، اجرائی اش کجاست. بنابراین من معتقدم هیچ نیازی به این قید نیست بالاخره الان این مصوبه را ما در مجلس داریم تصویب می‌کنیم این میرود به شورای محترم نگهبان اگر خلاف قانون اساسی باشد اشکال گرفته میشود.

نکته بعد اینکه این قید ممکن است این ابهام را بوجود بیاورد پس در خیلی از مواردی که این قید را بیاوریم پس میشود خلاف قانون اساسی باشد. مسأله دیگر اینکه در عمل بحث تطبیق و انطباق که پیش می‌آید حداکثر تنفیذ قانون مصوبات شورای عالی مناطق آزاد به سازمان هیأت وزیران و آن هیأت تطبیق مصوبات است پس در عمل هم دچار این اشکال خواهد شد من مخالفم.

منشی - موافق، آقای نوروزی:

عبدالله نوروزی - بسم الله الرحمن الرحیم

باز هم برای تأکید و عنایت همکاران محترم ماده (۱۱) را قرائت میکنم خواهش من این است که به محتوا و متن ماده (۱۱) عنایت بکنند آنموقع خودشان قضاوت خواهند کرد موضوع چقدر حساس است.

ماده (۱۱) سازمان و شرکت‌های تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی منعقد نمایند و با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای انجام طرحهای عمرانی و تولیدی مشارکت کنند (تا اینجا هم بحثی نیست عنایت کنید به بند دوم این ماده)

اختلافها و دعاوی ناشی از قراردادهای منعقدشده حسب توافقات و تعهدهای قراردادی دو طرف رسیدگی و حل و فصل خواهد شد.

خواهش من از نمایندگان محترم این است این سطر آخر را عنایت کنند تعهدهای قراردادی دو طرف رسیدگی و حل و فصل بر مبنا و موازین کدام قانون یعنی اگر به نمایندگی از منطقه آزاد شخصی رفت با یک طرف خارجی قرارداد بست آیا قوانین کشور طرف مقابل حاکم است یا قوانین کشور ما آیا بایستی به دیوان لاهه دعاوی منتقل بشود یا شورای امنیت و تشکیلات سازمان ملل و بخش‌های مختلف حقوقی اش یعنی اینجا مطلب روشن نیست و چون ساکت است حالا برادرمان آقای قشقای می‌فرمایند که مستتر است هیچ جا مستتر نیست این بند صریح است بدون اینکه جایگاه حقوقی اش مشخص شده باشد در خاک جمهوری اسلامی دعاوی حقوقی با طرف خارجی بوجود می‌آید محکمه‌ای که می‌خواهد روی این قضیه قضاوت کند معلوم نیست بر مبنا کدام قانون است بر مبنا کدام کشور است. ما بایستی حتماً قانون اساسی مان را در اینجا قید کنیم و موازین قانونی کشور خودمان که در جایگاه اینجا به هر حال جزء لاینفک از خاک جمهوری اسلامی است حالا مشارکت آمده مگر شرکت ملت نفت ما گاز و پتروشیمی ما در حفاریها در گازرسانی در جاهای دیگر می‌رود قرارداد می‌بندد کدام قانون را حاکم می‌کند مخابرات بسیاری از شرکت‌ها، معادن و فلزات قرارداد می‌بندند ولی وقتی که در مجموعه کشور ماست طبیعتاً قوانین ما با آن چهار چوب عرف حقوق بین‌المللی که می‌بایستی حقوق او هم محفوظ بماند ما نمیتوانیم از این راحت بگذریم فردا یک سری عوارض بوجود می‌آید، روی خاک ما مسأله بوجود می‌آید، در سرمایه‌ها مسأله بوجود می‌آید و دعوا می‌افتد. مادر

یکی اینکه اصولاً این اتفاق نمی افتد حالا اگر ما اینها را بیایم در هر ماده ای تکرار کنیم دیگر منطقه ممکن است منطقه آزاد نشود چرا برای اینکه می خواهید این منطقه آزاد درست بشود که صادرات را توسعه بدهد سرمایه گذاری را جلب بکند سرمایه گذاران می آیند اینها را مقایسه می کنند با قوانین مناطق دیگر طبیعتاً می روند در مناطق دیگر سرمایه گذاری می کنند حتی خود ایرانها هم می روند در مناطق دیگر سرمایه گذاری می کنند وقتی که بخواهد یک مقدار سخت گیری باشد این است که اختیارات داده میشود به این مناطق که بتوانند در چارچوب قوانین که گفتیم ذکر شده بتوانند کار بکنند.

بنابراین وجودش یا تکرارش در اینجا لازم نیست تازه بیاید هم همان مطلب قبلی را تکرار کرده لذا مخالف هستیم.

رئیس - دولت.

مرتضی السویری (مشاور رئیس جمهور در امور مناطق آزاد) -

بسم الله الرحمن الرحيم.

همانطور که آقای داودی اشاره کردند در ماده (۱) آمده و تازه اگر ما در ماده (۱) هم نمی آمد این هست که طبق ضوابط تمام قوانین تازمانی که شورای نگهبان تأیید نکرده قابل اجرا و عمل نیست لذا شورای نگهبان هم شاخص هایی که در نظر می گیرد تطبیق با موازین شرعی و قانون اساسی است لذا حتی اگر در ماده (۱) هم نمی آمد ما مشکلی نداشتیم ولی حالا در ماده (۱) هم تصریح شده با رعایت قوانین که خود بخود معتبرترین قانون هم قانون اساسی است.

نکته دیگری که من خواستم عرض بکنم در مورد قراردادهاست قراردادهایی که دولت با دولت می بندد بایستی به تصویب مجلس برسد به تفسیر شورای نگهبان قراردادهایی که شرکت های دولتی با شرکت ها می بندند خود شرکت ها هم میتوانند منعقد بکنند الان دائماً شرکت نفت قرارداد می بندد برای فروش نفت کداسیک اراکین قراردادهای به تصویب مجلس رسیده یک بار از شورای نگهبان چند سال پیش سؤال شد و شورای نگهبان تفسیرش این بود که قرارداد شرکت با شرکت احتیاج به مصوبه ندارد.

بنابراین هیچگونه تعارضی هم با قانون اساسی ندارد. لذا آن قسمت انعقاد قرارداد برای مشارکت به اعتقاد ما هیچگونه تعارضی ندارد تازه اگر در این مورد اگر مشکلی و مسأله ای وجود داشته باشد طبیعتاً شورای نگهبان نظر خواهد داد در مورد توافق ها و قراردادهای ما الان تمام قراردادهایی که بسته ایم هم منطبق است یعنی با یک شرکت خارجی با یک دولت خارجی وقتی یک قرارداد اقتصادی بسته میشود مگر الان ما با «ایتالین پی اندستی» ایتالیا در مورد فولاد مبارکه اختلاف پیدا کنیم اختلاف را به کجا ارجاع میدیم آیا به دادگاه اصفهان ارجاع میدیم یا به یک محکمه بین المللی یعنی هرگز یک سرمایه گذاری خارجی که بخواهد صورت بگیرد آن طرف خارجی که قرارداد ببندد که نمی آید با دادگاه محلی قرارداد ببندد در طول این چهارده سال هم به همین ترتیب بوده بنابراین به اعتقاد من در ماده (۱) هیچگونه مشکلی از نظر موازین قانون اساسی وجود ندارد اگر هم ایرادی وجود داشته باشد شورای نگهبان نظر خواهد داد.

رئیس - خیلی متشکر. تعداد ۱۸ نفر، پیشنهاد را قرائت بفرمائید.

منشی (انگلیسی) - پیشنهاد به این صورت است در ماده (۱) بعد از کلمه مجاز «با رعایت قانون اساسی و قوانین و مقررات این قانون» اضافه بشود.

رئیس - نمایندگان که با این پیشنهاد موافقت قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد (با همه تبلیغات آقای موحدی ساوجب) پیشنهاد بعد را مطرح کنید.

منشی (انگلیسی) - در ماده (۱) آقای دکتر کامران پیشنهاد کرده اند که در سطر سوم کلمه «تولید» حذف شود.

حسن کامران - بسم الله الرحمن الرحيم.

علت اینکه در این ماده آقایان و خانمها مستحضرنه نوشته شده طرحهای عمرانی و تولیدی، بنده پیشنهاد کرده ام تولیدی آن حذف شود حالا چرا مخبر محترم کمیسیون در دفاعیه شان فرمودند که مناطق آزاد این سازمان سیاستگذار نیست و سیاست را جای دیگر تعیین می کند و فرمودند که...

رئیس - آقای کامران ببخشید آقای جمالی پیشنهادشان کامل تر از پیشنهاد شماست (کامران - حاج آقا آن اشکال دارد) نه میدانم از نظر شما نمی خواهم بگویم از نظر آئین نامه می گویم اگر پیشنهاد حذفی یا پیشنهادی که

این بحث هایی که با شرکت های آمریکائی قبل از انقلاب داشتیم در دیوان لاهه دیدیم که داورهای آنجانی در لاهه چقدر فشار می آوردند دستهای شیطنت آمیز و مرموز استعمار جهانی که وجود دارد، صهیونیست های بین المللی چه جوری بر حقوق ما تجاوز می کنند یک محکمه حقوقی است که به هر حال دنیا فعلاً در چنگال آن قدرتهای عمومی است. کسی که از طرف منطقه آزاد ما چه چابهار چه قشم چه کیش چه نقطه دیگری که خواهد بود این چقدر به موازین حقوقی و اصولاً مسلط است که بتواند بر حقوق بین الملل تسلط و اشراف داشته باشد که قافیه را نبازد از سوی دیگر این که چقدر تعهد و پایداری اساسی و ظریف و حساسیت نسبت به نظام جمهوری اسلامی دارد که نتواند حقوق جمهوری اسلامی را در آن حفظ بکند.

رئیس - (وقتتان تمام است) اگر ما این حساسیت را بخرج ندهیم و مسائل را کنترل نکنیم گرفتار خواهیم شد و آیندگان خدای نکرده به ما نفرین خواهند کرد لذا لازم است و ضرورت دارد که ما موازین حقوقی قانون اساسی و حقوق کشور را به شکل منطقی حالا حقوقدان داریم نفرات حقوق های بین الملل داریم دکتر، متخصصین کارشناسان ارشد در حقوق داریم میتوانند قضاوت کنند.

سلیمانی - تذکر قانون اساسی دارم.

رئیس - بفرمائید.

حسن سلیمانی - در اصل هشتاد و یکم آمده است که دادن امتیاز تشکیل شرکتها و مؤسسات در امور تجاری و صنعتی و کشاورزی و معادن و خدمات به خارجیان مطلقاً ممنوع است ما در این ماده (۱۱) امتیاز تشکیل شرکت میدیم در اصل یکصد و پنجاه و سوم هرگونه قرارداد که موجب سلطه بیگانه بر منابع طبیعی و اقتصادی فرهنگ ارتش و دیگر شؤون کشور گردد ممنوع است باتوجه به فلسفه تشکیل این سازمان مناطق آزاد که انجام مسائل اقتصادی و تجاری است قطعاً قراردادهایی که مطابق این قانون بین آنها بسته میشود و به مجلس نمی آید رعایت این اصل ضروری است و اصل یکصد و پنجاه و نهم، مرجع رسمی تظلمات و شکایات دادگستری است. اینها قطعاً رفع اختلافات را به داور ارجاع خواهند داد وقتی که ما گفتیم مطابق قراردادها و توافقاتی است که خودشان به عمل خواهند آورد اصل صلاحیت دادگاهها را ما نفی کرده ایم و ارجاع داده ایم رفع اختلافات را به داور و توافقی که خودشان شخصاً می اندیشند و بر مبنای آن قرارداد را تنظیم می کنند. مطابق این سه اصل من بنظرم میرسد که این ماده مغایر باشد والسلام علیکم.

رئیس - متشکر، کمیسیون:

سید اسماعیل داودی ششمی (نایب رئیس کمیسیون خاص) -

بسم الله الرحمن الرحيم

من فکر میکنم که ماده اول را جناب آقای موحدی ساوجب وقتی تصویب شد تشریف نداشتند در ماده (۱) ما یک عبارتی داریم که این پیشنهاد ایشان را در بر می گیرد و اگر بخواهیم اینجا هم بیاوریم تکراری میشود و آن این است آخرش گفته می گوید:

مناطق ذیل را به عنوان مناطق آزاد تجاری و صنعتی براساس موازین قانونی و این قانون اداره نماید.

بنابراین موازین قانونی که الان اینجا اظهارنگرانی شد ممکن است رعایت نشود آنجا هست و یک استدلالی کردند که ماباید حتماً اینجا بنویسیم قانون اساسی رعایت بشود اگر این استدلال درست باشد ما باید در تمام قوانین و در تمام موادش بنویسیم بدیهی و طبیعی است که قوانین بایستی براساس قانون اساسی باشد ما هم قانون را که مینویسیم اگر خلاف قانون اساسی باشد مسلماً شورای نگهبان برمی گرداند حالا جناب آقای سلیمانی هم تذکر دادند این قانون امتیاز نمیده آن اصلی که خواندند دادن امتیاز ممنوع است یا قراردادی که موجب سلطه بیگانه شود. اینجا اجازه داده شده است که اینها قرارداد ببندند آیا در موقع بستن قراردادها هیچ اصولی رعایت نخواهد شد اگر بخواهد اینطوری باشد شورای عالی دارد، ناظر دارد، بازرس دارد و تمام مواد قبلی که تصویب کردیم از جمله نمایندگان مجلس را گفته ایم که برشورای عالی نظارت داشته باشند یا اختلافها و دعاوی گفتند براساس چه قوانین در آن قراردادهای مشخص می کنند که براساس چه قوانینی عمل بشود.

بنابراین هیچ جای نگرانی نیست به این دلایلی که عرض کردم یکی اینکه خود قوانین را آورده ایم براساس موازین قانونی و این تکراری میشود و

کامل ترین پیشنهاد باشد آن مقدم است در طرح بنابراین آقای جمالی پیشنهاد حذف «طرحهای عمرانی و تولیدی» را داده اند. خیلی خوب الان ایشان صحبت میفرمایند.

محمود جمالی - بسم الله الرحمن الرحيم.

برادران و خواهران توجه بفرمایند در سطر سوم آمده:

سازمان و شرکت های تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی منعقد نمایند. و با سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای انجام طرحهای عمرانی و تولیدی مشارکت نمایند این سرمایه گذاری را فقط در بخش عمرانی و تولیدی محدود کرده. بحث من این است که یکی از درآمدهای این سازمان بخش خدماتی است من چندتای آنرا مثال می زنم شما ببینید. صلاح است که ما اینرا نادیده بگیریم من پیشنهاد حذف داده ام که کلی باشد نه اینکه تولیدی نباشد، تولیدی باشد وقتی که نباشد یعنی مشمول همه بخشها می شود الان بخش انبارداری چه در جزیره کیش چه قشم و در چنین جاهائی یکی قسمت زیادی از این انبارها را ما می توانیم اجاره بدهیم این برای مملکت کلی درآمد است یعنی اکسپورت شما نگاه کنید الان کلی از این جزائری که در همین منطقه خلیج فارس است بخش عمده درآمدش از راه ری اکسپورت است کالائی می آید وارد آن منطقه می شود بعداً کالا نگهداری می شود علاوه بر آنکه هزینه انبارداری گرفته می شود دوباره به یک مقصد دیگر حرکت می کند و آن یک محل درآمدی است این پول در بخش آنجا کار می کند شما نگاه کنید ببینید اینهمه کالا وقتی در یک منطقه آزاد آمد این حجم پولی که وارد آنجا می شود و حجم پولی که خارج می شود اینها همه پشتوانه پول ریال خودما می شود. بنابراین پیشنهاد من این است که متأسفانه برادران اینرا نادیده گرفته اند من با بعضی از آقایان هم صحبت کرده ام قبول کرده اند من پیشنهاد حذف دادم که مشمول همه قسمتها بشود. والسلام.

رئیس - مخالف، زیاد ثبت نام کرده است.

منشی (باهتر) - آقای کاسران، اولین مخالف هستند:

حسن کاسران - بسم الله الرحمن الرحيم.

آقایان و خانمها مستحضرنده که ما این چند جلسه ای که راجع به مناطق آزاد بحث داشتیم یکی از بحثها این بوده است تا بشود حد و حدود این سازمان روشن شود من به بحثهای خود مخبر محترم اشاره می کنم که فرمودند کاراین سازمان سرپرستی و اداره است حرف بسیار درستی است و لذا ما نباید سازمان را درگیر کارهای تولیدی و خدماتی بکنیم چون در پیشنهاد خود بنده این بود که تولیدی هم حذف بشود یعنی سازمان تنها کارش کارهای عمرانی و طرحهای عمرانی است. ما وقتی که داریم به سازمان اجازه می دهیم شرکت ایجاد بکند یک دو - شرکتهای خصوصی هم هستند. سه - شرکتهای دولتی هم هستند اینها کارهای خدماتی هم انجام می دهند ما بیائیم دست سازمان را باز بکنیم هرکاری دلش بخواهد انجام بدهد. هر اقداسی را انجام بدهد و اصولاً چون کار این سازمان یک کار سرپرستی است و اداره کننده است همین حدی هم که کمیسیون محترم مناطق در این سازمان ایجاد کرده خود این حد هم باز اضافی است یعنی تازه تولیدی آنهم باید حذف شود چونکه این سازمان تولید کننده نیست یا نباید وارد کارهای تولیدی بشود. سازمان باید اجازه بدهد شرکتهای دیگر تولید بکنند. صرفاً لازم است که سازمان کارهای عمرانی انجام بدهد ما حالا بیائیم هم تولیدی آنرا برداریم که باید برداریم منتها عمرانی آنرا هم برداریم اصلاً همه چیز را صرف بکنیم سازمان هرکاری می خواهد بکند تولیدی، عمرانی و به قول برادران که موافق صحبت کردند فرمودند خدماتی هم انجام بدهد و اصولاً از مأموریت اصلی که سازمان یک کار سرپرستی و اداره کننده دارد، باز بماند. لذا اصلاً به مصلحت نیست که ما این عنوان را حذف کنیم و لازم است همین طرحهای عمرانی بماند و ما اگر اینرا حذف کنیم یعنی دست سازمان باز است هرکاری بخواهد انجام بدهد و به صلاح هم نیست. خیلی ممنون.

رئیس - خیلی خوب، موافق؟

محمدرضا باهنر - بسم الله الرحمن الرحيم.

ما کلیت این لایحه را که در نظر می گیریم بالاخره این سازمان بنادر آزاد می خواهد یک کار اقتصادی بکند اگر قرار باشد که سازمان اختیار کار اقتصادی را کلاً نداشته باشد و فقط برود آنجا کار عمرانی و کار خدماتی بکند جاده بسازد

فرودگاه بسازد، چیزهای دیگر و بعد هم کار اقتصادی نداشته باشد یعنی از این امکانات حق ندارد بهره برداری بکند یا خودش بهره بردار باشد این با روح لایحه مخالف است اگر هم قرار است سازمان یک سری درآمدهائی را در قالب شرکتهای داشته باشد خوب بحث این است که درآمدهای خدماتی در بنادر آزاد بالاترین درآمدها است یعنی اجاره دادن زمین، یعنی اجاره دادن انبار یعنی بسیاری از درآمدها در بخش خدمات است اگر واقعاً روح این لایحه به این ترتیب است که سازمان درآمدی آنجا نداشته باشد و یک سری کارهای عمرانی انجام بدهد و بقیه بیايند درآمد بردارند آن یک بحث دیگر است اما اگر قرار است که درآمد داشته باشد ما فکر می کنیم که به همین طوری است باید این مجموعه طرحهای عمرانی و تولیدی حذف بشود به این معنا که محدودیتی در نوع سرمایه گذاری نباشد اگر می خواهد در تولیدی سرمایه گذاری بکند، بکند در خدمات می خواهد سرمایه گذاری بکند بکند و یا عمرانی.

رئیس - خیلی متشکر، کمیسیون:

سید اسماعیل داودی شمس (نایب رئیس کمیسیون خاص) - نظری نداریم

رئیس - دولت:

مرتضی الویری (مشاور رئیس جمهور در مناطق آزاد) - ما هم نظری نداریم.

رئیس - حضار ۱۹۰ نفر، پیشنهاد را مطرح بفرمایند.

منشی (انگجی) - پیشنهاد حذف عبارت در طرحهای عمرانی و تولیدی

است. و از ماده (۱۱).

رئیس - نمایندگان محترمی که با پیشنهادی که قرائت شد موافق

هستند قیام بفرمایند. (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

منشی (انگجی) - آقای دکتر کاسران در ماده (۱۱) سطر سوم پیشنهاد

کرده اند که کلمه «تولیدی» حذف شود.

اکرمی - بدون بحث رأی بگیرید.

رئیس - بله، بحث شما که دیگر انجام شده است آقای اکرمی پیشنهاد

خوبی می کنند بدون بحث رأی می گیریم. کمیسیون:

سید اسماعیل داودی شمس (نایب رئیس کمیسیون خاص) - کمیسیون

نظری ندارد.

رئیس - دولت؟

مرتضی الویری (مشاور رئیس جمهور در مناطق آزاد) - دولت مخالف است.

رئیس - حضار ۱۹۰ نفر، پیشنهاد را برای رأی گیری قرائت بفرمائید.

منشی - پیشنهاد، حذف کلمه «بخش تولید» است.

رئیس - نمایندگان محترمی که با این پیشنهاد موافقت قیام بفرمایند (عده

کمی برخاستند) تصویب نشد.

پیشنهاد بعدی را مطرح کنید که اصل ماده را هم رأی گیری کنیم.

منشی - آقای دکتر کاسران در ماده (۱۱) پیشنهاد کرده اند که جلب

و حمایت سرمایه های خارجی مصوب ۷ آذر ۱۳۳۴ رعایت گردد. (البته این

بصورت یک تبصره می آید)

آقای دکتر کاسران توضیح بفرمائید.

حسن کاسران - بسم الله الرحمن الرحيم.

قانون سال ۱۳۳۴ را خدمت آقایان و خانمها عرض کنم در رابطه با

جلب و حمایت سرمایه گذاری خارجی است. همانطوریکه برادران اشاره فرمودند

اصل (۸۱) امتیاز را ممنوع کرده. حالا ببینیم قانون ۱۳۳۴ چه می گوید. این

قانون یک آئین نامه ای دارد که ۵۱٪ مربوط به داخل است و ۴۹٪ مربوط به

خارجیان است. ما در بحث خارجیان گاهی اوقات انحصار هم داشته ایم. انحصار

تنباکو، انحصار قند و شکر ممکن است بگویند که در این بحث ما به این شکل

انحصار نداشته باشیم ما حداقل در این ماده (۱۱) که می آئیم خارجیان را در

این قضیه وارد می کنیم در بحث قراردادها حداقل بیائیم همان قانون ۱۳۳۴

را رعایت بکنیم. خود این قانون ۱۳۳۴ پس از پیروزی انقلاب اسلامی همان

شورا هم تشکیل شده یعنی همان شورائی که این آئین نامه را نوشته بعد هم هنوز

هم حذف نشده یعنی خود متولیان امر هم که مشکل داشته اند به شورای محترم

نگهبان نوشته اند که آنها هم بعید است پاسخ داده باشند. لذا پیشنهاد بنده این

بوده که یک تبصره جداگانه ای اینجا لحاظ بشود که قانون ۱۳۳۴ که در

ارتباط با جلب و سرمایه گذاران خارجی است و این قانون را هم ما حذف نکرده ایم

واز منافع آنها بیشتر بهره‌مند بشویم فرض کنید اگر یک شرکت خارجی آمد ۸۰، ۷۰ درصد پول آورد و ما ۲۰٪ هم منافع به نسبت ۸۰، ۷۰ درصد را خواهد برد و هم اینکه مدیریت را در دست خودش خواهد گرفت که از آن نه تنها در بعد اقتصادی و یا تجاری در بعدهای فرهنگی سیاسی هم استفاده خواهد کرد که این به زیان ما خواهد بود.

رئیس - خیلی متشکر، کمیسیون:

داودی شمس (نایب رئیس کمیسیون خاص) - کمیسیون مخالف است بخاطر اینکه همانطور که چند بار تا حالا تکرار شد در ماده (۱) گفته شده است که مناطق آزاد تجاری بر اساس موازین قانونی و این قانون اداری شود و بنابراین هیچ لزومی ندارد که ما بیائیم بگوئیم فلان قانون مصوب ۱۳۴۴ حتماً باید رعایت بشود.

اشکال دیگری که هست بخاطر متن پیشنهاد است. می‌گوید در این ماده قانون و آئین نامه و تصویب نامه مربوط به جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی مربوط به سال ۱۳۴۴ موضوع ۴۹٪ خارجی و ۵۱٪ داخلی رعایت گردد این چند تا اشکال دارد. اولاً ما اینجا می‌گوئیم که در این قانون حتماً باید فلان آئین نامه رعایت بشود آئین نامه را دولت می‌تواند تغییر بدهد گفته تصویب نامه مربوط به فلان قانون تصویب نامه هیأت وزیران را ما نمی‌توانیم بعداً منع بکنیم بنابراین چیزی که داریم تصویب می‌کنیم چیزی است که ممکن است بعداً تغییر بکند. آنجا که گفته است موضوع ۴۹٪ خارجی در آن قانون است حداکثر ۴۹٪ یعنی خارجیان نباید بیشتر از ۴۹٪ سهام داشته باشند. این هم باز نیامده منظور این روشن نیست.

بنابراین با توجه به اینکه در خود ماده اول گفته‌ایم موازین قانونی باید رعایت بشود طبعاً رعایت می‌شود و دیگر لزومی نیست که ما اینرا اینجا اضافه بکنیم. خیلی متشکر.

مرتضی‌الویری (مشاور رئیس‌جمهور در مناطق آزاد) - دولت مخالف است.

رئیس - حضار ۱۹۱ نفر، آقای انگلی پیشنهاد را قرائت بفرمائید.

منشی (انگلی) - پیشنهاد آقای دکتر کامران به این صورت است که در این ماده قانون و آئین نامه و تصویب نامه مربوط به جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی مربوط به سال ۱۳۴۴ موضوع ۴۹٪ درصد خارجی و ۵۱٪ داخلی رعایت گردد.

رئیس - نظرشان این است که این بعنوان تبصره قرار بگیرد. نمایندگان محترمی که با این پیشنهاد موافقت قیام بفرمایند. (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

منشی (انگلی) - جناب آقای ناطق پیشنهاد دیگری هم داریم که ماده (۱۱) تمام می‌شود اگر موافق باشید مطرح بشود.

رئیس - آن پیشنهاد را هم بفرمائید.

منشی (انگلی) - در ماده (۱۱) آقای عبدخدائی پیشنهاد کرده‌اند که کلمات خارجی از ماده (۱۱) حذف بشود.

محمد هادی عبدخدائی - بسم الله الرحمن الرحيم.

نمایندگان محترم توجه دارند که در این ماده است که سازمان می‌تواند با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی هر نوع قراردادی را منعقد بکند در ماده (۲۴) می‌گوید که باید سازمان از طریق بانک و بیمه سرمایه‌های خارجی را تضمین می‌کند در ماده (۲۷) هم می‌گوید که واگذاری زمین به صورت اجاره مجاز خواهد بود شما ببینید نتیجه تلفیق اینها چه می‌شود به اینکه زمینی واگذار بشود یک شرکت خارجی سرمایه‌گذاری هم بکند دولت جمهوری اسلامی هم تضمین بکند سرمایه‌گذاری او را فقط در این لایحه نامه فدایت شوم به شرکت‌های خارجی نوشته نشده و من جداً اینرا خطرناک می‌بینم خدا می‌داند در این سه دوره‌ای که من در مجلس شورای اسلامی بوده‌ام به حساسیت این لایحه لایحه‌ای را سراغ ندارم و به اهمیت این لایحه، لایحه‌ای را شناخت ندارم. مناطق آزاد ما در حساس‌ترین نقاط کشور هستند مثلاً قشم را حساب بکنید چندین برابر بحرین است در مدخل خلیج فارس است یعنی در حساس‌ترین نقطه استراتژیکی کشورمان قرار گرفته است. یا مثلاً چابهار را در نظر بگیرید هم مجاور اقیانوس هند است، هم دریای عمان است و باز در یک منطقه بسیار حساسی است ما می‌خواهیم اینرا به صورت آزاد قلمداد بکنیم آزاد یعنی چه؟ یعنی یک مقدار ضوابط مقررات کشورمان نسبت به بازرگانان داخلی آزاد باشد نه اینکه

ممکن است این سؤال بشود که با توجه به اصل (۸۱) قانون اساسی قانون ۱۳۳۴ کان لم یکن شده ما در واقع نیامده‌ایم این امر را رسماً جایش را باطل بکنیم. یعنی این قانون ۱۳۳۴ ماندگار شده که یک آئین نامه دارد این آئین نامه هم سقف سهام را معلوم کرده یعنی سقف شرکت خارجیان را که ما نیائیم بالای ۵۰٪ را به خارجیان بدهیم که آنها روی ما مدیریت بکنند ما وقتی که خودمان سهم بیشتری داشته باشیم خواه ناخواه اعمال مدیریت با ما است.

بنابراین بنده پیشنهاد کرده‌ام که در ذیل همین این تبصره اضافه بشود که قانون ۱۳۳۴ که در ارتباط با جلب و حمایت سرمایه‌گذاران خارجی است این رعایت بشود من به عنوان یک تبصره آورده‌ام و فکر می‌کنم چیز خوبی هم باشد درست است که ممکن است این برود و بهر حال شورای محترم نگاهان نظرشان را می‌دهند یا ایراد داشته باشد یا نداشته باشد این ماده (۱۱) ولی این یک قانونی است که کان لم یکن نشده و من بعنوان تبصره ذیل این ماده پیشنهاد می‌کنم.

منشی - آقای قشقاوی، مخالف:

حسن قشقاوی - بسم الله الرحمن الرحيم.

به همان دلیلی که جناب آقای کامران توضیح فرمودند من مخالفم. خودشان هم توضیح دادند فرمودند قانون جلب و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب سال ۱۳۳۴ آئین نامه‌ای دارد که آن آئین نامه سقفی را تعیین کرده‌الان در وزارت اقتصاد و دارائی پنج تا از معاونین وزارتخانه‌ها عضو اجرای این آئین نامه هستند و همین الان هم دارند کاری کنند و نامه‌ای نوشته‌اند به شورای محترم نگاهان که نسبت به مواردی که نقطه نظرهایی داشتند نظر تفصیلی شورای محترم نگاهان در این خصوص داده بشود بنابراین یک امری است که الان وجود دارد ما در داخل هم داریم استفاده می‌کنیم. اصلاً چرا این قید را بیاوریم خارجی‌اش کنیم خوب چه فرق می‌کند منطقه آزاد و داخل. این تصریح، مثل همان مسأله مراعات قانون اساسی است. چون یک امری است که الان وجود دارد و دارد اجرا می‌شود در داخل هم دارد اجرا می‌شود حالا شما می‌گوئید حتماً ما این قید را بیاوریم بنابراین هیچ ضرورتی اصلاً به این مسأله نیست ضمن اینکه الان همانطوری که فرمودید نظر شورای محترم نگاهان تا آخرین خبری که من دارم در این خصوص داده نشده. لذا بگذاریم که همان روال طبیعی خودش را طی بکند و نظر شورای محترم نگاهان واصل بشود که اگر تأییدی بوده نسبت به هم اعم از منطقه آزاد و داخل باشد و اگر هم نظر اصلاحی بوده باز به همین ترتیب نسبت به منطقه آزاد هم.

بنابراین بنظر من این یک حشو زائدی است که حالا ما حتماً در متن این قید را بیاوریم الان دارد اجرا می‌شود و نیازی نیست.

منشی - آقای نوروزی موافق.

عبدالله نوروزی - بسم الله الرحمن الرحيم.

این قانون علی‌رغم عمق وابستگی رژیم گذشته به استعمار جهانی از جمله آمریکا برای مملکت در آن موقع هم اجراء می‌شده همه شرکت‌هایی که قبل از انقلاب خارجیان با سرمایه‌گذاران داخلی مشارکت داشتند نسبت ۵۱٪ داخلی و ۴۹٪ خارجی بوده یا بیشتر داخلی. بحث، بحث مدیریتی است که رشته کار را در دست بگیرد طبعاً هر کس که بیشتر سرمایه می‌آورد و بیشتر اعمال مدیریت و حاکمیت بر ضوابط و کارها و درآمدها و هزینه‌های آن شرکتها خواهد کرد و ما نیاز داریم به این مطلب که اعمال مدیریت بکنیم. حالا مشارکت خارجی است بیايند آنها سرمایه‌شان را بیاورند ما هم سرمایه می‌گذاریم چند تا خصوصیت دارد. ۱- مدیریت نبضش در دست ما خواهد بود و خواهد زد. بنابراین اعمال حرکت سوء نخواهد شد.

۲- وقتی که ما مکلف بشویم که هم سرمایه بیشتری بیاوریم یعنی ۵۱٪ یا بیشتر طبعاً از منافع و درآمدهای آن شرکتها و آن مؤسسات بیشتر بهره‌مند خواهیم شد و سود بیشتری رابه داخل کشور عاید خواهد کرد.

۳- اینکه هنوز آن قانون بهر حال به قوت خودش باقی است اگر شورای محترم نگاهان جواب نداده به معنای لغو قانون که نیست آن قانون به قوت خودش جاری است و الان دارد عمل می‌شود و باید این عمل بشود و ما اینرا دیگر یک حداقلی است که می‌خواهیم ما بیشتر از این نخواسته‌ایم. تا حالا مرتب گام به گام یک مقداری مصالحه کرده‌ایم ولی این مورد دیگر حداقلی است که ما می‌خواهیم نسبت ۵۱٪ باشد که نظارت بر مدیریت داشته باشیم.

لذا من با حذف مخالفم.

رئیس - متشکر، موافق ثبت نام نکرده، کمیسیون؟

سید اسماعیل داودی شمس (نایب رئیس کمیسیون خاص) - خیلی خلاصه عرض می‌کنیم با توجه به هدفهایی که ما برای این سازمان روشن کرده‌ایم که در جهت انجام امور زیر بنایی عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی تنظیم بازار کار و کالا و حضور فعال در بازارهای جهانی و منطقه‌ای تولید و صادرات کالاهای صنعتی و تبدیلی و ارائه خدمات عمومی ما باید با این پیشنهاد مخالفت نکنیم اگر بخواهیم به این هدفها برسیم چرا؟ برای اینکه در حقیقت این پیشنهاد می‌خواهد بگوید که اصلاً خارجیان آنجا حضور نداشته باشند در این ماده چه می‌گوید می‌گوید به سازمان اجازه داده می‌شود که قراردادهایی را با داخل و خارج کشور ببندد می‌گوید خارجش را حذف بکنیم و این در حالی است همانطور هم که آقای اکرمی اشاره کردند ما برای سرمایه‌گذاری خارجی در کشور قانون داریم و الان در وزارت اقتصاد و دارایی یک معاونت است که تشویق می‌کند و کارهای آنرا انجام می‌دهد اگر قرار باشد که این اشکال داشته باشد آن قانون هم باید لغو بشود که در داخل کشور ما کسی از خارجیان سرمایه گذاری نکنند. مطالبی که فرمودند مربوط به شیوه مشارکت و سرمایه‌گذاری و همکاریهای خارجی است شیوه‌ها در این زمان باید طوری باشد که باعث ضرر و زیان کشور ما نشود و به استقلال مالطه نزنند ولی اینکه اصلش را ما اینجا حذف کنیم ما مخالف هستیم مخصوصاً که هدف این ایجاد یک منطقه صادراتی است آنها بیايند اینجا ما مثلاً آنجا مواد اولیه داریم گاز داریم، امکاناتی که داریم اینجا تولید کنند از آنجا صادر بکنند برونند اگر ما بخواهیم اینجا از آن حذف کنیم دیگر امکان آن کار گرفته می‌شود والا ما در داخل کشور که زمین و امکانات کم نداشته‌ایم برای سرمایه‌گذاری داخلی‌ها بیشتر آنجا منظور این بوده که یک مقداری باز باشد و چون مناطق آزاد نزدیک دریاست بتوانند سریعتر فعالیت بکنند.

مرتضی الویری (مشاور رئیس جمهور در مناطق آزاد) - به شدت مخالفیم.

رئیس - خیلی متشکر، دولت هم می‌گویند به شدت مخالفیم حضار ۱۹ نفر پیشنهاد را قرائت بفرمائید.

منشی - پیشنهاد حذف کلمات «خارجی» از ماده (۱۱) است.

رئیس - نمایندگانی که با پیشنهاد قرائت شده موافق هستند قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. اصل ماده را قرائت بفرمائید.

(به شرح زیر خواندند)

قسمت سوم، مقررات عمومی.

ماده (۱۱) - سازمان و شرکت‌های تابع آن مجاز هستند قراردادهای لازم را با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی منعقد نمایند و با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی برای انجام طرحهای عمرانی و تولیدی مشارکت کنند. اختلافها و دعاوی ناشی از قراردادهای منعقد شده حذف توافقی و تعهدهای قراردادی دوطرف رسیدگی و حل و فصل می‌شود.

رئیس - تعداد ۱۹۰ نفر، نمایندگان محترمی که با ماده (۱۱) موافق هستند قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۱۰ - اعلام وصول یک فقره طرح و سه فقره لایحه

رئیس - وصولی‌ها را قرائت بفرمائید.

منشی (شهرزاد) - یک طرح قانونی با عنوان طرح چگونگی اداره سازمان تعاون مسکن شهر و روستا تقدیم شده که بدینوسیله اعلام وصول می‌شود.

لایحه اصلاح تبصره (۱) ماده (۳۴) قانون خدمت وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳

لایحه الحاق یک تبصره به ماده (۱) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

لایحه اصلاح بند (ج) ماده واحده لایحه قانونی راجع به اصلاح تبصره (۸۰) قانون بودجه سال ۱۳۵۶ کل کشور مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۳ از طرف دولت محترم تقدیم شده که بدینوسیله اعلام وصول میشود.

۱۱ - تصویب پیشنهاد استفاده نمایندگان از تعطیلات تابستانی

ادامال مجلس در دو مرحله

رئیس - مشورتی که می‌خواهیم بکنیم نمایندگان محترم در جریان هستند راجع به تعطیلات تابستانی ما یک نظرخواهی در یک جلسه غیر رسمی از دوستان

دست خارجیان را باز بکنیم. اینرا عزیزان توجه دارند استعمار همیشه با شرکتها وارد کشورهای مستعمره می‌شود. شما کمپانی هند شرقی را توجه داشته باشید اسم، اسم کمپانی بود اما پشت سرش دولت انگلستان بود یا شرکت نفت مارادر نظر داشته باشید که چطور این کشور سالها لگد کوب استعمار انگلیس شده‌مین الان اینطور دست را باز نگذاریم خدا می‌داند بزرگترین خطر را در آینده برای کشورمان ایجاد می‌کند ماحوز تجربه منطقه آزاد را زیاد نداریم که دست خارجی را هم باز بگذاریم پشت پرده افرادی برونند قراردادهایی ببندند بعد ما و ملت ما به شر آن گیر بکنند اگر ما قرارداد داخلی بسته‌ایم همینطور که در اینجا تصویب کرده‌ایم در همین جا هم می‌توانیم لغو بکنیم اما قرارداد خارجی را حتی نسل آینده ما هم نمی‌تواند جوابش را بدهد و لگدش را آنها می‌خورند. ممکن است بفهمائید که خوب اگر قرارداد خارجی نباشد منطقه آزاد چه مفهومی دارد اصلاً ما بینیم فلسفه منطقه آزاد چه بوده است؟ برای این بوده که یک سرمایه‌های هرزی می‌رفته دبی جاهای دیگر خرج می‌شده آن سرمایه‌ها را بکشیم در این منطقه آزاد در داخل کشورمان نروند اشغال و امثال اینها از جای دیگر برای ما بخرند ولیکن به معنای اینکه پای شرکت‌های خارجی را به داخل کشورمان باز بکنیم آنها در حساسترین مناطق کشور، عزیزان اینرا هم توجه داشته باشند با ایجاد این منطقه آزاد شما شق القمری نمی‌کنید یعنی از طریق این مناطق کالا وارد کشور می‌شود بدون اینکه سود بازرگانی پرداخت بشود بدون آنکه گمرک بدهد آنچنان چیز مهمی نیست آنطرف قضیه را هم حساب بکنید وقتی شما دست خارجیان را باز کردید در جنبه‌های عمرانی تولیدی آنها هم می‌آیند و وقتی که آمدند دیگر ول کن نیستند هزارگونه بدبختی برای کشور ما می‌آورند و کارهای اساسی هم یقیناً بدانید برای شما ایجاد نمی‌کنند اگر صنعتی هم برای شما ایجاد بکنند صنعت وابسته است صنعت مونتاژ است صنعتی خواهد بود که وابستگی ما را بیشتر می‌کند. (رئیس - وقت شما تمام است)

عزیزان مثل می‌زنند به بعضی از مناطق آزاد کشورهای دیگر خوب کشورهای استعماری در دنیا خیلی زیاد است. سنگاپور است شما هم می‌خواهید کشورتان مثل سنگاپور بشود اینها می‌آیند هتل می‌زنند بعداً هزارگونه کثافت کاری راه می‌اندازند و بعد بیرون رفتنی نیستند لذا پیشنهاد من چه در این ماده چه در ماده‌های بعد به حذف کلمه «خارجی» است.

منشی (باهنر) - اولین مخالف، آقای اکرمی:

سید رضا اکرمی - بسم الله الرحمن الرحيم.

صدر و ذیل استدلال جناب آقای عبدخدائی باهم تناقض داشت از یک طرف می‌گویند آقا آنها نمی‌آیند شق القمری نمی‌کنند کارهای اساسی برایتان انجام نمی‌دهند و از آنطرف هنوز نیامده غصه اینرا می‌خورند که آقا کمپانی هند شرقی چنین شد و مشکل و دردسر درست می‌کنند. برادران و خواهران بینید بحث بر سر این است که آیا ما می‌خواهیم که سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد داشته باشیم یا نداشته باشیم و آنها هم مشخص و مقید کرده‌ایم برای خارجیان فقط در بخش تولیدی و عمرانی اصلاً اینجا بحث خدماتی نیست قید تولیدی و عمرانی در بخش مشارکت دارد ما می‌خواهیم این کار انجام بگیرد یا نگیرد اگر ما اینقدر در حالت انفعال هستیم که حالا یک شرکتی آمد مشارکت کرد فرهنگش را می‌آورد، اخلاقش را می‌آورد، چه می‌آورد، پس ما آب قلیلی هستیم که به اندک چیزی منفعل می‌شویم و تحت تأثیر قرار می‌گیریم در حالیکه ما معتقدیم که انقلاب اسلامی ما صادر شده و کار خودش را انجام داده و ولوله‌ای درد دنیا بوجود آورده، در جزیره قشم یا منطقه دیگری حالا یک شرکت خارجی می‌خواهد بیاید هنوز هیچ چیزی نشده داریم عزایش را می‌گیریم و روضه‌اش را می‌خوانیم بنابراین اگر می‌خواهیم اینکار انجام بگیرد باید سرمایه‌گذار خارجی تضمینش را بنمایند والا نمی‌آید اگر می‌خواهیم انجام بگیرد، اگر نمی‌خواهیم انجام بگیرد فقط می‌خواهیم یک چیزی روی کاغذ بنویسیم خوب آن یک بحث علی‌حده‌ای است. بنابراین قدرت نظام، مدیریت نظام، نظارت نظام خود بخود می‌تواند در همه جا کار آمد باشد. الان در همین داخل کشور، شرکت‌های خارجی آمده‌اند و دارند سرمایه‌گذاری می‌کنند حالا ما به منطقه آزاد که رسیده‌ایم داریم غصه‌اش را می‌خوریم همین الان دارند اینجا شرکتها کار می‌کنند قرارداد امضاء کرده‌اند در پالایشگاهها هستند در صنایع هستند آنجا که نمی‌گوئیم حالا به مناطق آزاد که رسیده‌ایم هیچ چیزی نشده داریم غصه‌اش را می‌خوریم. اگر می‌خواهیم کار انجام بگیرد باید اینها باشد اگر نمی‌خواهیم انجام بگیرد خودمان می‌دانیم

و همکاران عزیز کردیم، اکثریت در آن جلسه غیر رسمی به تعطیلات در تیرماه رأی دادند که مدت آن یکماه باشد اما دو تا نکته را من عرض کنم:

یکی اینکه اگر بخواهیم در مورد تعطیلات تصمیم بگیریم آن نظرسورتنی غیر رسمی بود اما طبق آئین نامه ما باید در مجلس تعطیلات را مطرح بکنیم و از مجلس در جلسه رسمی نظر خواهی کنیم و این مجلس است که می تواند بگوید بین بیست تا سی روز و معیر هم هست جواب بدهد، مدت بین بیست تا سی روز و وقت آنرا هم مجلس می تواند نظر بدهد. یک پیشنهاد همان پیشنهاد بود که کل تیرماه یعنی سی روز تعطیل باشد، یک پیشنهاد هم با ۱۳۴ اسضاء آمده و این پیشنهاد عبارت از این است که ما دو تا پانزده روز تعطیلات داشته باشیم پانزده روز اول تیر را داشته باشیم و پانزده روز دوم شهریور را.

محسن نریمان - تا چند ثانیه دیگر جلسه از رسمیت می افتد.

رئیس - خیر جلسه از رسمیت نمی افتد برای اینکه هنوز چهار ساعت نشده ما جلسه را بعد از هشت و ربع شروع کردیم. پیشنهاد بعدی از آقای آستانه است که اصل تعطیلات را از سی روز به بیست روز تقلیل بدهیم این اختیار مجلس بین بیست تا سی روز است.

ناصری - اخطار آئین نامه ای دارم.

رئیس - آقای ناصری اخطار آئین نامه ای دارند.

مصطفی ناصری - بسم الله الرحمن الرحيم.

من موافق پیشنهادی هستم که آقای آستانه مطرح کرده اند تذکر آئین نامه ای ام هم در این رابطه است که بیست روز باشد.

رئیس - بفرمائید:

ناصری - اجازه بدهید ماده را بخوانم.

رئیس - ماده معلوم است ما گفتیم بین بیست تا سی روز.

ناصری - بالاخره این موافق و مخالف دارد.

رئیس - تذکر آئین نامه ای غیر از این است، تذکر آئین نامه ای این

است که ما جایی داریم خلاف آئین نامه عمل می کنیم تذکر می دهید:

ناصری - حاج آقا همیشه آنجا نیست.

رئیس - چرا همینطور است.

ناصری - مطلبی را مطرح فرمودید ما می خواهیم موافق یک پیشنهاد صحبت کنیم.

رئیس - بسیار خوب پس تذکر آئین نامه ای نیست. ما معتقدیم که مخالف و موافق صحبت نکنیم. سه تا پیشنهاد است این سه تا پیشنهاد را بدون مذاکره موافق و مخالف رأی می گیریم اگر مجلس موافق باشد.

همینگونه عمل می کنیم بهتر هم هست چون بالاخره هر کدام آنها می خواهند یک موافق یک مخالف یک پیشنهاد دهنده و بالاخره کمیسیون هم یک چیزی بگوید کوهکن - صدوسی و چهار نماینده اسضاء کرده اند.

رئیس - اگر صدو هشتاد نفر هم اسضاء کرده باشند ما رأی می گیریم ما آنچه را که قبلا رأی گرفته ایم (غیر علنی گرفته بودیم) آن بر اینها مقدم است ما اول آنرا به رأی می گذاریم بعد پیشنهاد صدوسی و چهار نفر رابه رأی می گذاریم بعد پیشنهاد آقای آستانه رابه رأی می گذاریم به ترتیبی که رسیده نمایندگان محترمی که با تیرماه «من البدوالی الختم» موافق هستند قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

نمایندگان محترمی که با دو مرحله ای موافقت یعنی ۱۵ روز اول تیر و ۱۵ روز آخر شهریور قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

بنابراین ما بر مبنای همین مصوبه ان شاء الله عمل می کنیم. نمایندگان یادشان باشد که در هفته آینده روز یکشنبه و دوشنبه جلسه هست، از حالا کارهایتان را تنظیم بفرمائید.

۱۲ - اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

رئیس - ختم جلسه را اعلام می کنیم. قرائت اساسی غائبین و دیرآمدگان را هم برای فردا می گذاریم، جلسه بعدمان فردا صبح ساعت ۸ خواهد بود دستور جلسه هم ادامه دستور هفتگی است.

(جلسه ساعت ۱۲/۲۰ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری